

U T M U T A T Ó

a földek rendeltetésszerű használatának a mezőgaz-
dasági rendeltetésű földek védelméről szóló
1961. évi VI. törvény alapján történő
felülvizsgálatához.

Kiadja a
Földművelésügyi Minisztérium Földbirtokpolitikai Főosztálya
Budapest 1963

I . RÉSZ.

A mezőgazdasági rendeltetésű földek védel-
méről szóló jogszabályok.

A mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről
szóló jogszabályok.

A mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről szóló 1961.évi VI.törvényt /a továbbiakban: FT./ és a végrehajtási rendeletet, a 7/1962./III.13./Korm.számú rendeletet /a továbbiakban: Vhr./ egységes szerkezetben közöljük.

A FT. a szélesebb bekezdéssel, a Vhr. pedig a teljes szélességben irt szöveg.

I. Fejezet.

A mezőgazdasági rendeltetésű földek számbavétele,
nyilvántartása, használata.

FT.1.§ /1/ Azokat a földeket, amelyeken mezőgazdasági termelést folytatnak, azokat, amelyek jelenleg kihasználatlanul állnak, de mezőgazdasági termelésre alkalmasak, vagy gazdaságosan alkalmassá tehetők, mezőgazdasági rendeltetésű földként kell nyilvántartani. E z a rendelkezés nem vonatkozik azokra a területekre, amelyeket e törvény hatálybalépése előtt az arra jogosult államigazgatási szervek nem mezőgazdasági rendeltetéssel más célok megvalósítására jelölték ki. A 2.§ rendelkezései szerint azokban az ilyen földeket is felül kell vizsgálni.

/2/ A mezőgazdasági rendeltetésű földként nyilvántartott területeket mezőgazdasági termelés céljára kell használni és a mezőgazdasági termelésből - más célok megvalósítása érdekében - elvonni csak előzetes engedéllyel szabad.

Vhr.1.§ /1/ Mezőgazdasági rendeltetésű földnek kell tekinteni a község /járási jogu város, megyei jogu városi, fővárosi kerület; a továbbiakban: község/ külterületén lévő azántó, rét, szőlő, kert, gyümölcsös és legelő művelési ágban hasznosított földeket, továbbá a nádas művelési águ, valamint a mű-

velés alól kivett, illetőleg művelésbe még be nem vont azokat a földeket, amelyek mezőgazdasági művelésre alkalmasak vagy arra gazdaságosan alkalmassá tehetők. Nem lehet mezőgazdasági rendeltetésű földnek tekinteni a külterületi települések beépítésre szánt területét, továbbá azokat az egyéb területeket, amelyeket az arra jogosult államigazgatási szervek a FT. hatályba lépése előtt ipari, gazdasági, közlekedési, vízügyi, kulturális és egészségügyi, továbbá a honvédelem, közrend és közbiztonság célját szolgáló létesítmények megvalósítására, illetőleg bányaművelés céljára jelöltek ki.

/2/ A mezőgazdasági rendeltetésű földnek nem tekinthető, de mezőgazdasági művelés alatt álló vagy mezőgazdasági műveléssel hasznosítható területeken a más cél megvalósításáig mezőgazdasági művelést kell folytatni, feltéve, hogy ez a rendeltetésszerű használat érdekeit nem sérti.

FT.2.§./1/ A községi, járási jogu városi, megyei jogu városi kerületi és a fővárosi kerületi / a továbbiakban: községi / tanács végrehajtó bizottsága az erre a célra létesített bizottságok útján - a honvédelmi célokat szolgáló területek kivételével - a község /v áros, kerület/ egész területét a nyilvántartási adatokra figyelemmel köteles felülvizsgálni és megállapítani, melyek azok a földek

a/ amelyeket indokolatlanul vontak ki a mezőgazdasági termelés köréből,

b/ amelyek mezőgazdasági termelésre alkalmasak, vagy arra gazdaságosan alkalmassá tehetők, ennek ellenére azokon mezőgazdasági termelést nem folytatnak;

c/ amelyek talajpusztulásnak vannak kitéve és amelyeken tulajdonosuk /használójuk/ nem folytat ésszerű védekezést a talajpusztulás megakadályozására;

d/ amelyeknek szántóterületté történő átalakítása a község /város,kerület/ termelési viszonyait figyelembe véve indokolt.

/2/ A felülvizsgálat eredményéhez képest a községben a járási, járási jogu városban a városi, megyei jogu városban és a fővárosban a kerületi tanács végrehajtó bizottsága határoz abban a kérdésben, hogy mely területeken kell mezőgazdasági termelést folytatni, meghatározza a talajpusztulásnak kitett területek védelme, a talajerő növelése érdekében szükséges intézkedéseket, s dönt abban a kérdésben, hogy mely területeket indokolt szántóterületté átalakítani.

A honvédelmi célokat szolgáló mezőgazdasági területek felülvizsgálását a földművelésügyi és a honvédelmi miniszter által kijelölt bizottság végzi. A bizottság javaslata alapján a /2/ bekezdésben megjelölt kérdésekben a földművelésügyi és a honvédelmi miniszter együttesen határoz.

Vhr.2.§ /1/ A Ft. 2.§-a szerinti felülvizsgálatnak ki kell terjednie valamennyi mezőgazdasági rendeltetésű földre, valamint - a beépített belterületek, a fejlesztendő külterületi települések beépítésére szánt területének már beépített részére, a geodéziai jelek elhelyezésére szolgáló területek és az erdőjellegű faállománnyal borított területek kivételével - mezőgazdasági földnek nem tekinthető, de mezőgazdasági művelés alatt álló vagy mezőgazdasági műveléssel hasznosítható területekre. A felülvizsgálatot legkésőbb 1965.évi december hó 31. napjáig községenként a megyei /megyei jogu városi, fővárosi; a továbbiakban: megyei/ tanács végrehajtó bizottsága által megállapított időben kell elvégezni.

/2/ A felülvizsgálatot - figyelemmel az 1036/1959.-/XII.13./Korm.számú határozat alapján végzett térképfelújítási, továbbá az egész község területére kiterjedő állami földnyilvántartásrendezési munkálatokra is - elsősorban azokban a községekben kell megkezdeni, ahol a szántóterületek az utóbbi

években nagyobb mértékben csökkentek, illetőleg, ahol a felülvizsgálat eredményeként a szántóterület jelentős növekedése várható.

/3/ A FT. 2.§-a /3/ bekezdése alapján külön végzendő felülvizsgálat szempontjából a honvédelmi célokat szolgáló mezőgazdasági területekkel egy tekintet alá esnek a Belügyminisztérium és az irányítása alá tartozó szervek használatában lévő földek.

Vhr.3.§ /1/ A földek felülvizsgálatát községenként, városonként, illetőleg városi kerületenként alakított felülvizsgáló bizottság /a továbbiakban: Bizottság/ hajtja végre.

/2/ A Bizottság elnöke a községi /járási jogu városi, megyei jogu városi kerületi és fővárosi kerületi; a továbbiakban: községi/ tanács végrehajtó bizottságának mezőgazdasági ügyekkel foglalkozó függetlenített elnökhelyettese, illetőleg ilyen elnökhelyettes hiányában - a végrehajtó bizottság elnöke vagy az általa megbízott végrehajtó bizottsági tag. A Bizottság állandó tagjai:

- a megyei tanács végrehajtó bizottsága mezőgazdasági osztálya /a továbbiakban: megyei mezőgazdasági osztály/ javaslatára a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke által megbízott földrendező, valamint

- a járási /járási jogu városi, városi kerületi/ tanács mezőgazdasági osztálya /a továbbiakban: járási mezőgazdasági osztály/ által megbízott mezőgazdász.

/3/ A területüket érintő felülvizsgálat során tagként résztvesznek a Bizottság munkájában:

- a községben működő mezőgazdasági termelőszövetkezetek /a továbbiakban: termelőszövetkezetek/

termelőszövetkezetek/ egy-egy megbízottja,

- a község területén gazdálkodó állami gazdaság, illetőleg erdőgazdaság megbízottja,

- az érdekelt vizgazdálkodási társulat elnöke vagy helyettese.

/4/ Víz által okozott talajpusztulásnak /erózió/, valamint ipari üzemek káros hatásának kitett területek felülvizsgálata esetén a felsoroltakon kívül résztvesz a Bizottság munkájában az illetékes vizügyi igazgatóság által kijelölt vizügyi szakértő, illetőleg az érdekelt ipari üzem felügyeleti szervének megbízottja.

/5/ Azoknak a földeknek a felülvizsgálatához, amelyeket a FT. hatályba lépése előtt államigazgatási szervek határozata vagy a községrendezési terv /irányelvek/ alapján nem mezőgazdasági rendeltetéssel más célok megvalósítására jelöltek ki /4.§./2/ és /3/ bekezdése/, meg kell hívni az érdekelt szakigazgatási szerv, illetőleg ipari üzem esetén a felügyeleti szerv megbízottját is.

/6/ A Bizottság feladata:

- a felülvizsgálat alapján a mezőgazdasági termelésre alkalmas, de a művelés alól indokolatlanul kivett, illetőleg művelésbe még be nem vont, valamint a talajpusztulásnak kitett területeknek a megállapítása, továbbá

- javaslattétel a mezőgazdasági termelés visszaállítására vagy kialakítására, a mezőgazdasági termelésre alkalmas területek növelésére, a talajpusztulás elleni észszerű védekezési módokra és - a helyi termelési viszonyok figyelembe vételével - egyes területeknek szántóterületté való átalakítására, illetőleg a művelési ágnak más módon történő megváltoztatására /fásítás, erdősités, legelő létesítése, stb./.

/7/ A Bizottság titkári tennivalóit a Bizottságban tagként résztvevő földrendező látja el; a felülvizsgálattal kapcsolatos földnyilvántartási és műszaki feladatokat az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal megyei földmérési

és földnyilvántartási felügyelősége /a továbbiakban: ÁMTH megyei felügyelősége/ által kijelölt földnyilvántartó, -valamint - szükség szerint - földmérő végzi.

Vhr.44.§ /1/ A Bizottság ^{köteles} a tényleges állapotnak és az állami földnyilvántartás adatainak egyeztetésével a felülvizsgálatot a területi elhelyezkedés sorrendjében gazdaságonként, művelési ág szerint a helyszínen elvégezni.

/2/ Ha a felülvizsgálat során a Bizottság azt állapítja meg, hogy az állami szerv, intézmény vagy vállalat, társadalmi szervezet, illetőleg szövetkezeti szerv vagy vállalat kezelésébe /használatába/ került mezőgazdasági rendeltetésű földön nem valósult meg az a létesítmény, amelynek elhelyezése céljából a területet kisajátították, államosították, illetőleg egyéb módon igénybevették, továbbá ha ez a terület a Bizottság megítélése szerint a szükséges mértéket meghaladja; az érdekelt vállalat vagy szerv vezetője, valamint felügyeleti szervének kiküldöttje a helyszíni vizsgálat során köteles nyilatkozni a szükségletet meghaladó föld átadása felől.

/3/ Ha a Bizottság megállapítása szerint az államigazgatási szerv határozata vagy a községrendezési terv /irányelvek/ alapján más célra történt kijelölés nagyobb területet érint, mint amekkora szükséges, javaslatot tehet a kijelölés módosítására.

/4/ A felülvizsgálat alapján külön-külön csoportba kell sorolni azokat a földeket,

a/ amelyeket államigazgatási szerv határozata nélkül vontak ki a mezőgazdasági termelésből;

b/ amelyeket államigazgatási szerv határozata alapján vagy egyéb módon a szükségletet meghaladó mértékben vontak ki a mezőgazdasági termelésből;

c/ amelyek annak ellenére, hogy mezőgazdasági termelésre alkalmasak vagy gazdaságosan alkalmassá tehetőek, megműveletlenek;

d/ amelyeknek szántóterületté történő átalakítása indokolt;

e/ amelyek természeti adottságaik és a helytelenül megválasztott művelési ág, illetőleg művelési mód következtében talajpusztulásnak vannak kitéve;

f/ amelyeken nem folytatnak ésszerű védelmet a talajpusztulás megakadályozására;

g/ amelyeket állami erdőgazdaság a FT. 13.§-ában megállapított mértéken felül tart kezelésében;

h/ amelyek mezőgazdasági művelésre alkalmatlanok és gazdaságosan alkalmassá sem tehetők.

/5/ A felülvizsgálatról jegyzőkönyvet kell felvenni és a megállapításokat térképen is rögzíteni kell.

/6/ A Bizottság a felülvizsgálat eredménye alapján a 3.§ /6/ bekezdésében foglaltak szerint jelentést és javaslatot készít, amelyet községben a községi tanács végrehajtó bizottságának, járási jogu városban a városi, megyei jogu városi és fővárosi kerületben pedig a kerületi tanács végrehajtó bizottsága mezőgazdasági osztályának ad át.

/7/ A községi tanács végrehajtó bizottsága a jelentést és a javaslatot köteles megtárgyalni és észrevételeivel együtt a járási mezőgazdasági osztálynak megküldeni.

/8/ A járási mezőgazdasági osztály a jelentéseket, javaslatokat és észrevételeket véleményének közlése mellett határozathozatal végett a járási tanács végrehajtó bizottsága elé terjeszti.

Vhr.5.§ /1/ Az előterjesztés alapján a járási tanács végrehajtó bizottsága határoz arról, hogy

a/ az eddig megművelt földeken felül milyen további területeken és milyen művelési ágnak megfelelő mezőgazdasági termelést kell folytatni, illetőleg mely területeket kell szántófölddé átalakítani;

b/ milyen intézkedések szükségesek a talajpusztulásnak kitett területek védelme és a talajerő növelése érdekében;

c/ mely területeket kell a FT. 13.§-a értelmében az állami erdőgazdaság kezeléséből állami gazdaság vagy termelőszövetkezet részére átadni.

/2/ Ha a határozat végrehajtásához szükséges intézkedés nem tartozik a végrehajtó bizottság hatáskörébe /községrendezési terv vagy irányelvek, belterület, illetőleg beépítésre szánt terület módosítása, stb./ a végrehajtó bizottság határozatában az illetékes szakigazgatási szervét a szükséges intézkedés megtételére utasítja.

/3/ A határozatot meg kell küldeni az érintett területet használó /kezelő/ szervnek vagy személynek, az /1/ bekezdés c/ pontja szerinti esetben az átvevő állami gazdaságnak vagy termelőszövetkezetnek, az illetékes községi tanács végrehajtó bizottsága elnökének, a megyei mezőgazdasági osztálynak és - jogerőre emelkedés után - az Á FTH megyei felügyelőségének.

/4/ A határozat ellen az érdekeltek az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957.évi IV.törvény szerint fellebbezéssel élhetnek. A fellebbezés elbírálása előtt meg kell hallgatni a megyei mezőgazdasági osztály véleményét.

/5/ A jogerős határozat alapján a szükséges földrészt let megosztásáról és a vázrajz elkészítéséről az Á-FTH megyei felügyelősége köteles gondoskodni.

F T.3.§ /1/ A mezőgazdasági rendeltetésű földeket a földek nyilvántartására megállapított általános rendelkezések szerint kell nyilvántartani. Ennek érdekében a jelenlegi nyilvántartást a tényleges állapotnak, illetőleg a 2.§ /2/ és /3/ bekezdés alapján hozott határozatoknak megfelelően módosítani kell, illetőleg ki kell egészíteni. Ezt követően minden a föld tulajdonában, használatában, művelési ágában

beállló változást a nyilvántartáson keresztül kell vezetni.

/2/ E törvény és más jogszabályok rendelkezései értelmében jóváhagyás alá tartozó változások a földnyilvántartáson csak az esetben vezethetők át, ha azokat az illetékes szervek előzetesen engedélyezték.

Vhr.6.§ /1/ A mezőgazdasági rendeltetésű földektől elkülönítve a tényleges művelési ágnak megfelelően kell nyilvántartani azokat a nem mezőgazdasági rendeltetésű földeket is, amelyeken a járási tanács végrehajtó bizottságának határozata /5.§/ értelmében, rendeltetésszerű felhasználásukig mezőgazdasági termelést kell folytatni.

/2/ Az állami földnyilvántartásban egy földrészleten belül a különböző művelési ágakat, illetőleg a művelési ág alól kivett területeket csak akkor kell figyelembe venni, ha azok területe külön-külön a következő mértéket eléri vagy meghaladja:

a/ a község külterületén

- szőlő, kert, gyümölcsös művelési águ és művelés alól kivett terület esetén 400 m^2 /111 négyszögöl/,

- szántó, rét, legelő, erdő és nádas művelési ág esetén 1500 m^2 /417 négyszögöl/,

b/ a község belterületén, a fejlesztendő külterületi település beépítésre szánt területén és a 16/1959./V.30./ FM. számú rendelet 17.§-ának /1/ bekezdése alapján a földrendezés során kijelölt zártkertben,

- szőlő, kert, gyümölcsös művelési águ és művelés alól kivett terület esetén 200 m^2 /56 négyszögöl/,

- szántó, rét, legelő, erdő és nádas művelési ág esetén 400 m^2 /111 négyszögöl/.

Vhr.7.§ /1/ Az állami gazdaságok, erdőgazdaságok, állami vállalatok és szervek, a termelőszövetkezetek, a termelőszövetkezeti csoportok, az egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetek, az egyéni termelők és más földhasználók /a továbbiakban: földhasználók/ kötelesek a mezőgazdasági rendeltetésű földek tényleges használatában bekövetkezett minden olyan változást, amely nem közvetlenül bírósági vagy államigazgatási határozattal /intézkedéssel/ jött létre, a változást követő 15 napon belül a föld fekvése szerint illetékes községi tanács végrehajtó bizottságához bejelenteni.

/2/ A bejelentésnek tartalmaznia kell a változással érintett földrészlet helyrajzi számának, fekvésének /dülő, utcánév, stb./, területének, valamint a változás megjelölését. Egyidejűleg az új használó a föld használatára való jogosultságát megfelelő okirattal /adás-vételi, haszonbérleti szerződéssel, stb./ igazolni köteles.

/3/ A községi tanács végrehajtó bizottsága mezőgazdasági szakigazgatási szerve, illetőleg a mezőgazdasági szakigazgatási feladatokat ellátó elnöke, elnökhelyettese vagy titkára /a továbbiakban: községi mezőgazdasági szakigazgatási szerv/ köteles a bejelentést az iratokkal és megállapításai-val együtt a járási mezőgazdasági osztályhoz felterjeszteni. Ha a földhasználó személyében bekövetkezett változás megfelel a jogszabályok rendelkezéseinek, a járási mezőgazdasági osztály a bejelentést az állami földnyilvántartáson történő keresztülvezetés végett továbbítja az ÁFTH megyei felügyelőségének. Ha a bejelentett változás jogszabályba ütközik, a járási mezőgazdasági osztály erről a bejelentőt, valamint a változással érintett más személyeket vagy szerveket is értesíti.

/4/ A bíróságok és államigazgatási szervek minden olyan esetben, amikor határozatuk /intézkedésük/ a mezőgazdasági rendeltetésű földek tulajdonában, használatában vagy kezelésében közvetlenül változást eredményez, kötelesek az erre vonatkozó határozatot a föld fekvése szerint illetékes

ÁFTH megyei felügyelőségének megküldeni.

Vhr.8.§ /1/ A földekkel kapcsolatos nyilvántar -
tási, tervezési, elszámolási és bármilyen célt szolgáló a-
datszolgáltatási munkánál, továbbá az állami szervek határo-
zataiban a földek helyrajzi számára, területi mértékére, mű-
velési ágára és kataszteri tiszta jövedelmére vonatkozóan az
állami földnyilvántartás adatait kell kötelezően használni.
Figyelembe kell venni továbbá az időközben e rendeletnek meg-
felelően bejelentett vagy engedélyezett és ténylegesen bekö-
vetkezett, de a földnyilvántartásban még át nem vezetett vál-
tozások is.

/2/ Az állami gazdaságok, mezőgazdasági termelő-
szövetkezetek és termelőszövetkezeti csoportok a gazdálkodá-
si területüket képező földekről üzemi földnyilvántartást kö-
telesek vezetni. Az ezzel kapcsolatos részletes szabályokat
a földművelésügyi miniszter - az ÁFTH elnökével egyetértésben -
állapítja meg.

FT. 4.§. Az állami gazdaságok, vállalatok,
állami szervek, a termelőszövetkezetek, a termelő-
szövetkezeti csoportok, az egyszerűbb mezőgazdasági
szövetkezetek, az egyéni termelők és más föld-
használók /a továbbiakban: földhasználók/ a hasz-
nálatukban /tulajdonukban/ lévő mezőgazdasági ren-
deltetésű földeken kötelesek rendeltetésszerű me-
zőgazdasági termelést folytatni.

Vhr.9.§ /1/ A földhasználók kötelesek a tulajdo-
nukban, használatukban vagy kezelésükben lévő mezőgazdasági
rendeltetésű, valamint a más rendeltetésű, de ideiglenesen
vagy mellékhasználatként mezőgazdasági műveléssel hasznosi-
tott /22. és 23. §/ földeken a művelési ágnak megfelelő, a -
mezőgazdasági termelés folytatásához szükséges munkákat kel-
lő időben elvégezni.

/2/ A földművelésügyi miniszter által az időjárási viszonyoktól függően megállapított időben - de legkésőbb május hó 1. napjáig - minden évben határszemlét kell tartani az /1/ bekezdés szerinti művelési kötelezettség ellenőrzése céljából. A határszemlét a községi tanács végrehajtó bizottság elnökének vezetésével az általa, a mezőgazdasági szakigazgatási szerv dolgozói, illetőleg a mezőgazdasági állandó bizottság tagjai közül kijelölt személyek tartják.

/3/ A szemle során észlelt hiányosságokról és azok okairól jegyzőkönyvet kell készíteni.

/4/ A jegyzőkönyv alapján a községi tanács végrehajtó bizottságának elnöke azokat a földhasználókat, akik az időszerű mezőgazdasági munkákat nem végezték el, köteles határidőt megjelölve határozatban felszólítani a munkák haladéktalan elvégzésére és őket az /5/ bekezdésben foglalt jogkövetkezményekre figyelmeztetni. Ha a földhasználó címe ismeretlen, a felhívást és a figyelmeztetést a helyben szokásos módon kell közhirrre tenni.

/5/ Ha a földhasználó az elmulasztott munkák pótlásáról a községi tanács végrehajtó bizottsága elnökének határozata ellenére sem gondoskodik, a végrehajtó bizottság a következőképpen kötelese intézkedni:

a/ Állami gazdaság, vállalat vagy szerv esetében a határszemléről készített jegyzőkönyvet az illetékes felügyeleti szervnek kell megküldeni és egyuttal javaslatot kell tenni a mulasztásért felelős személyek ellen fegyelmi eljárás kezdeményezésére.

b/ Termelőszövetkezet, termelőszövetkezeti csoport, vagy egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezet esetén a határszemléről készített jegyzőkönyvet a járási mezőgazdasági osztálynak kell megküldeni és egyuttal javaslatot kell tenni az állami irányítási jogkörben tehető intézkedések megtételére, valamint a mulasztó személyek felelősségrevonására.

c/ Egyéni termelő esetén a műveletlenül hagyott terü-

letet kényszerhasznosításba kell venni és a mulasztást elkövető személy ellen - amennyiben mulasztását elfogadható módon ki nem menti - szabálysértés miatt feljelentést kell tenni.

/6/ A kényszerhasznosításba vett földek megműveléséről a községi tanács végrehajtó bizottsága az állami tartálékföldekre vonatkozó rendelkezések szerint köteles gondoskodni azzal az eltéréssel, hogy a végrehajtó bizottság a használatot, illetőleg a haszonbérletet a./7/ bekezdés b/pontjában foglalt esetben is megszüntetheti. Megfelelő igénylő, vagy erre kijelölhető állami gazdaság hiányában a kényszerhasznosított földet a legközelebbi termelőszövetkezet köteles használatba venni.

/7/ Kényszerhasznosítás esetén a korábbi földhasználó vagy a föld tulajdonosa

a/ sem haszonbért, vagy más ellenszolgáltatást nem igényelhet, sem a hasznosításból származó jövedelem elszámolását nem kérheti, a hasznosítás tartama alatt azonban mentesül a föld után esedékes adó- és egyéb köztartozás fizetése alól;

b/ a kényszerhasznosításba vett földet a kényszerhasznosításbavételtől számított 3 gazdasági év után akkor kaphatja vissza, ha erre vonatkozó igényét legalább 3. hónappal a gazdasági év vége előtt a községi tanács végrehajtó bizottságának bejelenti és a föld használója által időközben végzett - még vissza nem térült - ráfordításokat megtéríti. Kényszerhasznosítás folytán az állami gazdaság vagy termelőszövetkezet használatába került föld visszaigénylése esetén a kilépésre irányadó szabályok /1959. évi 76 sz. tvr. 31.§./ szerint kijelölt földet kell a gazdasági év végén kiadni.

/8/ Mind a kényszerhasznosításba vételről, mind a föld visszaadásáról a községi tanács végrehajtó bizottsága határozatot hoz, amelyet meg kell küldeni a korábbi földhasználónak, illetőleg a föld tulajdonosának és a jelenlegi föld-

használónak. A határozat ellen - az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint - a járási tanács végrehajtó bizottságához lehet fellebbezni. A fellebbezésnek azonban halasztó hatálya nincs. A járási tanács végrehajtó bizottsága a fellebbezés elbírálása előtt köteles a járási mezőgazdasági osztály véleményét meghallgatni. A határozatot - jogerőre emelkedése után - meg kell küldeni a járási tanács végrehajtó bizottsága pénzügyi osztályának és az ÁFTH megyei felügyelőségének is.

FT.5.§. A mezőgazdasági rendeltetésű földek művelési ágát csak előzetes engedély alapján szabad megváltoztatni.

Vhr.10.§ /1/ A mezőgazdasági rendeltetésű földek művelési ágának megváltoztatásához előzetesen engedélyt kell kérni,

a/ ha a művelési ág megváltoztatása szőlő vagy gyümölcsös telepítésével vagy kivágásával történik, az 1959. évi 23.számú törvényerejű rendeletben és a végrehajtására kiadott rendelkezésekben meghatározott esetekben;

b/ egyéb esetekben pedig, ha az érintett földterület az e rendelet 6.§-ának /2/ bekezdésében megjelölt mértéket eléri vagy meghaladja.

/2/ Az engedély kiadása

a/ a szőlő és gyümölcsös telepítése vagy kivágása esetében az 1959.évi 23.számú törvényerejű rendeletben és a végrehajtására kiadott rendelkezésekben megjelölt szerv;

b/ egyéb művelési ágváltozás esetén a járási mezőgazdasági osztály hatáskörébe tartozik.

/3/ A /2/ bekezdés b/ pontjában foglalt esetekben az engedély iránti kérelmet a községi mezőgazdasági szakigazgatási szervnél kell előterjesztetni, amely azt köteles megvizsgálni és 15 napon belül véleményével együtt a járási mezőgazdasági osztályhoz felterjesztetni. A kérelemben meg kell jelölni az érintett földrészlet helyrajzi

számát, fekvését /dülő, utca, stb./, területét, művelési ágát, kataszteri tiszta jövedelmét, továbbá azt, hogy mekkora területen és milyen művelési ágváltozást kíván elvégezni.

/4/ A járási mezőgazdasági osztály a művelési ágváltozás engedélyezése ügyében - szükség esetén helyszíni szemle alapján - 30 napon belül köteles határozni. Engedélyezés esetén az erről szóló határozatban meg kell jelölni a művelési ágváltozás végrehajtásának határidejét, amely azonban egy évnél hosszabb nem lehet. A határozatban figyelemztetni kell a kérelmezőt, hogy a művelési ágváltozást annak végrehajtásától számított 15 napon belül köteles a községi mezőgazdasági szakigazgatási szervnek bejelenteni. A határozatot meg kell küldeni a kérelmezőnek, a községi mezőgazdasági szakigazgatási szervnek és - jogerőre emelkedés után - az ÁFTH megyei felügyelőségének.

/5/ A községi mezőgazdasági szakigazgatási szerv az engedély alapján végrehajtott művelési ágváltozások adatait - évenként legkésőbb szeptember 30-ig - közli az ÁFTH megyei felügyelőségével. A végrehajtott művelési ágváltozásokat az ÁFTH megyei felügyelősége - a községi mezőgazdasági szakigazgatási szerv bevonásával - köteles a helyszínen ellenőrizni és a változással érintett terület nagyságát, új művelési ágát és kataszteri tiszta jövedelmét megállapítani. A megállapított adatokat az állami földnyilvántartáson át kell vezetni és az üzemi földnyilvántartás adatait is helyesbíteni kell.

/6/ Az engedélyezett művelési ágváltozás végrehajtásával kapcsolatos bejelentési kötelezettség, valamint az /5/ bekezdés rendelkezései azokra az esetekre is vonatkoznak, amikor a művelési ág megváltoztatását más jogszabály alapján nem a járási mezőgazdasági osztály engedélyezte.

II. Fejezet.

A termőtalaj védelme, termőképesség növelése.

FT.6.§ /1/ A termőtalaj megóvása minden földhasználó elsőrendű kötelessége. A földhasználók kötelesek a rendelkezésükre álló és az általuk igénybe vehető minden eszközzel a talaj termőképességét fenntartani és növelni, a talajpusztulásnak kitett földeket a természeti erők pusztításaitól megóvni.

/2/ A termőtalaj megóvása céljából alkalmazni kell a talajok termőképességét - elsősorban szerkezetét és vastagságát - védő, kimélő és fokozó, valamint a talaj gazdaságos kihasználását biztosító növények termesztését és telepítését, a korszerű agrártechnikai eljárásokat, továbbá a terület jellegétől függően az erózió és a defláció kártételének megakadályozását célzó egyéb talajvédelmi módszereket, eszközöket és létesítményeket. A földhasználók, ideértve az erdők használóit is, kötelesek gondoskodni a vizmosások megkötéséről. A kopár és a védelmi területek erdősitését fokozottabb ütemben kell megvalósítani.

Vhr. 11.§ /1/ A termőtalaj megóvása érdekében a földhasználók a következő rendelkezéseket kötelesek megtartani.

a/ A víz vagy a szél által okozott talajpusztulásnak /erózió, illetőleg defláció/ kitett szántóterületeken - a rendelkezésre álló gazdasági lehetőségek legteljesebb kihasználásával - minél dusabb, a talajfedettséget minél jobban biztosító növényféléseket kell termesztetni és olyan művelési módot kell alkalmazni, amely a legkedvezőbb mértékben lehetővé teszi a csapadékvizeknek a talajba való szivárgását. A talaj termékenységének fenntartása és fokozása érdekében - az adottságokhoz igazodva - elő kell mozdítani a pillangós virágú növények vetésterületének növelé-

sét, az istállótrágya és egyéb szerves trágyák, valamint e célra alkalmas szerves hulladékanyagok szakszerű és gazdaságos kezelését és alkalmazását.

b/ Az erozióknak kitett legelő területeken fokozott gondot kell fordítani a legeltetés szabályainak megtartására. A szakaszos legeltetés bevezetése mellett a csapadékvizek és olvadékvizek időszakos visszatartása és kárnélküli levonulásának biztosítása érdekében talajvédelmi berendezéseket kell létesíteni és fásítani kell a szakaszhatárokat. Az erozióknak vagy deflációnak kitett olyan legelőket, ahol a természetes gyeptakaró sem a legeltetés, sem a talajvédelem követelményeinek nem felel meg, feljavítással, felujjítással /mesterséges gyepesítéssel/ helyre kell állítani.

c/ Azokon a területeken, amelyeknek talaját csak a talajfedést biztosító állandó növényi kultúrák megteremtésével lehet megvédeni, e kultúrákat meg kell telepíteni, és azok fenntartásáról megfelelően gondoskodni kell. Állandó kultúrák alatt gyeptakarót, talajvédelmi célt is szolgáló gyümölcs-, cserjé- és szőlőkultúrákat, talajvédelmi jellegű erdőket, erdő- és cserjesávokat kell érteni. Olyan területen, ahol a talajpusztulást a helyi lejtési vagy talajviszonyoknak nem megfelelő művelési ág okozta és e művelési ág fenntartása esetén - a gazdaságosság határán belül - más védekezési módszer alkalmazásával a talaj pusztulását megakadályozni nem lehet, a művelési ágot úgy kell megváltoztatni, hogy az új művelési ág biztosítsa a talaj fokozott védelmét és a korábbinál gazdaságosabb hasznosítását.

d/ A mezőgazdasági műveléssel, valamint legeltetéssel gazdaságosan és tartósan már nem hasznosítható, eredményesen csak fásítással védhető területen ki kell jelölni a védőfásítások és erdősitések helyét. A szél elleni védelem érdekében ki kell jelölni továbbá a községi kezelésben lévő dűlőutak, állami utak, vasutak, csatornák, vízfolyások, valamint egyéb természetes és mesterséges tereptárgyak

mentén létesítendő fasorokat és erdősávokat is. Az üzemi talajvédelmi terv /13.§/ alapján befásított területek az 1961.évi VII.törvény 11.§-ának /3/ bekezdése értelmében véderdőnek minősülnek. A talajvédelmi fásításokon és erdősitéseken legeltetni nem szabad.

e/ Ahol a termőtalaj épségét a szokásos vagy fejlettebb talajművelési eljárásokkal, valamint állandó növényi kultúrák létesítésével egyáltalán nem, vagy a gazdaságosság határán belül kellően nem lehet megvédeni, a talajvédelmet a helyi viszonyok által megkívánt műszaki védelmi rendszer építésével kell biztosítani. A műszaki védelmi rendszer építése olyan műszaki eljárások alkalmazását, illetőleg berendezések létesítését jelenti, amelyek meghaladják a szokásos gazdálkodás üzemi kereteiben végzendő védekezést és amelyeknek végrehajtása sajátos műszaki szakértelmet, műszaki eszközöket is igényel /pl. terraszok, víztartók és vízlevezető sáncok, magasság különbségeket áthidaló művek, legelőbarázdálás, stb./ A talajvédelmi célokat szolgáló műszaki létesítményeket úgy kell alakítani és méretezni, hogy a területre hulló csapadékot a gazdaságosság határáig lehetőleg teljes mennyiségben a növénytermesztés céljára lehessen felhasználni. Növénytermesztési célokra a helyben okoszerűen már nem hasznosítható víz elvezetését úgy kell megoldani, hogy minél kevesebb hordalékkal és kártétel nélkül jusson el a befogadó vízfolyásba. A vízösszefutásnak kitett nagyobb terepmélyedéseket olyan egyszerű védelmi berendezéssel kell ellátni, amely a vizet még a terep magasabbban fekvő részein a növénytermesztés céljára visszatartja, illetőleg ott, ahol az gazdaságosan nem lehetséges, megfelelő műszaki megoldással károkozás nélkül a befogadóba vezeti.

/2/ Mezőgazdasági területek rendezése esetén a dülőhatárokat, utakat, táblákat a lejtési viszonyok figyelembevételével úgy kell kialakítani /hosszabbik oldalukkal a rétegvonal mentén oldalhossz irányban/, hogy azok fekvésük és méreteik révén lehetővé tegyék a megfelelő talajvédő művelés folytatását,

Vhr. 12. §. /1/ A talajvédelem tervszerű és gazdaságos végrehajtása, továbbá a vízrendezés és a talajvédelem feladatainak összehangolása érdekében, az országos vízgazdálkodási keretterv adataiból kiindulva,

- a gazdasági egységet képező közepes és kisebb vízgyűjtő rendszerenként iránytervet, továbbá

- nagyüzemi gazdaságokként, illetőleg talajvédelmi feladatokat ellátó társulatonként /15. §/ üzemi talajvédelmi tervet kell készíteni.

/2/ Az országos vízgazdálkodási keretterv, valamint az iránytervek elkészítésére és jóváhagyására vonatkozó szabályokat külön kormányhatározat állapítja meg.

/3/ A jóváhagyott iránytervet a talajvédelmet szolgáló minden további intézkedésnél alapul kell venni; a földhasználók ennek megfelelően kötelesek az egyszerűbb eszközökkel kivitelezhető munkákat elvégezni, illetőleg éves termelési tervükben előirányozni.

Vhr. 13. §. /1/ A jóváhagyott irányterv alapján az egyes nagyüzemi gazdaságokra és társulatokra háruló olyan talajvédelmi feladatok végrehajtására /kivitelezésére/, amelyek egyszerűbb eszközökkel nem valósíthatók meg, gazdaságokként, illetőleg társulatonként részletes üzemi talajvédelmi tervet kell készíteni. Azok a gazdaságok és társulatok, amelyek ehhez megfelelő szakemberrel rendelkeznek, a tervet maguk is elkészíthetik és a tervkészítési munkához igénybevehetik a mező- és erdőgazdasági kutató és tervező intézetek, az erdőgazdaságok és a vízügyi igazgatóságok segítségét. Egyébként a tervkészítéssel a felsorolt szerveket kötelesek megbizni.

/2/ Az elkészített üzemi talajvédelmi tervet a megyei talajvédelmi bizottság /19. §. /4/ bekezdés/ javaslatának figyelembevételével állami gazdaságok esetén az illetékes termelési igazgatóság, egyéb esetekben pedig a megyei mezőgazdasági osztály hagyja jóvá.

Vhr.14.§. Ha a jóváhagyott üzemi talajvédelmi tervben foglalt feladatok végrehajtása művelési ágváltozást tesz szükségessé, a gazdaság, illetőleg társulat köteles a tervet annak elkészítése után haladéktalanul bemutatni a járási mezőgazdasági osztálynak a művelési ágváltozással kapcsolatos eljárás lefolytatása végett. Ha pedig a tervben foglalt feladatok végrehajtásához az érvényben lévő rendelkezések szerint vízjogi engedélyre van szükség, gondoskodni kell ennek megszerzéséről.

FT.7.§. A földhasználók a talajvédelem eredményessége, az anyagi eszközök, a saját erőforrások, valamint az állam által nyújtott segítség jobb kihasználása érdekében különösen olyan esetekben, amikor a védekezés meghatározott területen eredményesen csak egységesen hajtható végre, önkéntes alapon talajvédelmi társulatot alakíthatnak vagy a meglévő vizgazdálkodási társulat működését a talajvédelemre is kiterjeszthetik.

Vhr. 15.§ /1/ Azokon a helyeken, ahol vizgazdálkodási társulat működik a társulat tevékenységi körét a taggyűlés határozatával a talajvédelmi feladatokra is kiterjesztheti.

/2/ Ahol vizgazdálkodási társulat nem működik, az érdekelt földhasználók a talajvédelem szempontjából összefüggő egységet alkotó területen a talajvédelmi tevékenység ellátására - önkéntes elhatározásuk alapján - talajvédő társulatot alakíthatnak. Termelőszövetkezetek a talajvédelmi feladatok közös elvégzésére - a fennálló rendelkezések keretében - egymással termelési kapcsolatot is létesíthetnek.

/3/ A talajvédelmi társulat megalakítására, működésére, felügyeletére és megszűnésére az 1960.évi 29.számú törvényerejű rendelet és a végrehajtására kiadott 12/1961. /IV.14./ Korm.számú rendelet rendelkezéseit kell értelemsze-

rően alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a vízrendezési és vízhasznosítási feladatok nem tartoznak a társulat feladatkörébe, az érdekeltségi területen lévő tagként be nem lépett földhasználókat pénzbeli vagy egyéb szolgáltatásokra kötelezni csak akkor és olyan arányban lehet, amennyiben a társulat által megvalósított létesítményből gazdasági előnye származik; továbbá ahol a jogszabály vízügyi igazgatóságot említ, e helyett a területileg illetékes járási, illetőleg - ha a társulat érdekeltségi területe több járásra terjed ki - a megyei mezőgazdasági osztályt, az Országos Vízügyi Főigazgatóság helyett pedig a Földművelésügyi Minisztériumot kell érteni.

FT.8.§. A földhasználóknak a föld termőképességének megóvása és fokozása érdekében végzett munkáját az állam adó- és más kedvezményekkel támogatja.

Vhr.16.§. Azokat a földhasználókat, akik terméketlen talajt tesznek mezőgazdasági termelésre alkalmassá, vagy szántóföldi termelésbe vonnak be eddig fel nem tört és nem hasznosított területeket, a mezőgazdaságilag használhatóvá tétel befejezését követő évtől kezdődően öt éven keresztül a hasznosításba bevont terület után teljes földadómentességben kell részesíteni. Ez a rendelkezés nem érinti a földadóról szóló jogszabályokban megállapított ideiglenes földadómentességre vonatkozó rendelkezéseket.

FT.9.§ /1/ A talaj termőképességének és a termőtalajrétegnek megóvása érdekében az ipari és egyéb üzemek fokozott gondosságot kötelesek kifejezni. Ha az üzem létesítése vagy működése során a termőtalaj helyszini megóvása nem lehetséges, a termőtalajt megfelelő területre kell elhordani, és -
pedig külszíni fejtésnél a bányászatról szóló 1960. évi III. törvény rendelkezéseinek figyelembevételével, egyéb esetekben pedig akkor, ha a népgazdaság érdekében áll és gazdaságosan megvalósítható.

/2/ Külszíni fejtések, továbbá fúrások, vizsgálatok, földalatti létesítmények és egyéb építkezések befejezése, illetőleg az ipari és egyéb létesítmények megszünte után a munkálatokat végző szervek, illetőleg a létesítmények kezelő szervei kötelesek a területet a járási, járási jogu városi, megyei jogu városi, kerületi és a fővárosi kerületi /a továbbiakban: járási/ tanács végrehajtó bizottsága által meghatározott újrahasznosítás céljára alkalmassá tenni. Ha az újrahasznosítás több járást, várost vagy kerületet érint, az újrahasznosítás felől a megyei /fővárosi, megyei jogu városi/ tanács végrehajtó bizottsága határoz.

/3/ Különös gondot kell fordítani a termőtalaj védelmére a folyók szabályozásánál, halastavak, öntözőberendezések, utak létesítésénél, az erdők telepítésénél és művelésénél.

Vhr. 17.§ /1/ Ha az üzemi tevékenység folytatása az üzemnek addig mezőgazdasági művelés alatt álló területén a talaj termőképességének csökkenését vonja maga után és az ezzel érintett terület a 6.§ /2/ bekezdésében megjelölt mértéket eléri vagy meghaladja - az /5/ bekezdésben foglalt kivétellel - az üzem vezetője köteles a községi mezőgazdasági szakigazgatási szervnek előzetes bejelentést tenni.

/2/ A bejelentés alapján a községi mezőgazdasági szakigazgatási szerv az üzem vezetőjének és más érdekelteknek a meghallgatásával a helyszínen megvizsgálja, hogy van-e lehetőség a termőtalajnak az eredeti helyén vagy annak közelében való megővésére, illetőleg hogy a népgazdaság érdekében indokolt-e és a rendelkezésre álló eszközökkel gazdaságosan megvalósítható-e a kitermelt termőtalaj más területre való elszállítása. A gazdaságosság vizsgálatánál figyelembe kell venni a ráfordítások költségeit és a mezőgazdasági ter-

melésben ennek következtében várható eredményt, valamint a visszatérülés időtartamát. Elsősorban azokat a területeket kell lerakóhelynek kijelölni, amelyek javítását az odahordott termőtalaj elősegíti. A termőtalaj elszállítása és a lerakóhely kijelölése felől a községi mezőgazdasági szakigazgatási szerv javaslata alapján a községi tanács végrehajtó bizottsága határoz.

/3/ A termőtalaj elhordásának költségei az ipari vagy egyéb létesítményt megvalósító üzemet terhelik. Beruházás esetén a költségeket a vonatkozó beruházási keret és pénzügyi fedezet terhére kell elszámolni.

/4/ A /2/ bekezdés szerinti eljárás során a községi mezőgazdasági szakigazgatási szerv köteles az üzem vezetőjének figyelmét felhívni a művelési ág változásával kapcsolatos kötelezettség /10 §/ teljesítésére.

/5/ Külszini fejtéssel érintett területeken a tájrendezésére és az újrahasznosításra a bányászatról szóló 1960.évi III.törvény és a végrehajtására kiadott rendelkezések az irányadók azzal, hogy a bányauzem tájrendezési kötelezettségének módját és mértékét az érintett rendelkezések figyelembevételével a járási tanács végrehajtó bizottsága állapítja meg.

Vhr.18.§./1/ A mezőgazdasági rendeltetésű földeken más célból végzett használatok megszüntetését - a külszini fejtéssel érintett területek kivételével - a munkálatok, illetőleg az üzem vezetője vagy a létesítmény kezelője köteles a járási mezőgazdasági osztálynak bejelenteni. A bejelentés alapján a mezőgazdasági osztály helyszíni szemle alapján megállapítja a terület újrahasznosítása érdekében szükséges és legcélravezetőbb használati módot, valamint a további használatbaadás lehetőségét. Megállapításait és javaslatát a járási tanács végrehajtó bizottsága elé terjeszti. Külszini fejtéssel érintett területek esetében a 17.§ /5/ bekezdése szerint kell eljárni.

/2/ A javaslat alapján a járási tanács végrehajtó bizottsága határozatot hoz a területek újrahasznosításáról. A határozatban megállapítja azokat a kötelezettségeket, amelyeket az újrahasznosítás érdekében az üzem vagy egyéb létesítmény kezelője /vezetője/ köteles elvégeztetni, dönt a terület további használatba adásáról és elrendeli a használatban /kezelésben/ bekövetkezett változásnak a földnyilvántartáson történő átvezetését.

/3/ Ha az újrahasznosításra kerülő terület fekvésénél fogva a szomszédos járásban lévő területre is kiterjed, az újrahasznosítás felől az érdekelt járási mezőgazdasági osztályoknak a megyei mezőgazdasági osztály útján előterjesztett javaslata alapján a /2/ bekezdésben foglaltak szerint a megyei tanács végrehajtó bizottsága határoz. Ha az újrahasznosítandó terület szomszédos megyékre terjed ki, az újrahasznosítás tekintetében az egyes érintett megyék tanácsának végrehajtó bizottsága külön-külön határoz a saját területére vonatkozóan.

Vhr. 19. §. /1/ A talajvédelmi munkák országos irányítása és ellenőrzése a földművelésügyi miniszter feladata.

/2/ A talajvédelmi munkák végrehajtását községekben a járási, járási jogu városokban a megyei, a megyei jogu városok és a főváros kerületeiben pedig a városi, illetőleg fővárosi tanács végrehajtó bizottságának mezőgazdasági osztálya irányítja és ellenőrzi.

/3/ A talajvédelemmel kapcsolatos feladatok vizsgálata, annak eredménye alapján a talajvédelem fejlesztését előmozdító javaslatok kidolgozása és az érdekelt minisztériumokkal és országos hatáskörű szervekkel való összehangolása, valamint a 12. § szerinti talajvédelmi tervek elkészítése sorrendjének meghatározása a földművelésügyi miniszter felügyelete alatt működő Országos Talajvédelmi Tanács feladatkörébe tartozik.

/4/ A talajvédelmi helyi feladatok megvalósításának elősegítése végett a megyei mezőgazdasági osztályok mellett

- az Országos Talajvédelmi Tanács helyi szerveként - tanácsadói jelleggel szakemberekből álló talajvédelmi bizottság működik. A talajvédelmi bizottság a szaktanácsadáson felül konkrét kérdésekben véleményt nyilvánít és javaslatot tesz a megye területén a talajerő fenntartása, fokozása és védelme érdekében teendő intézkedésekre.

III. Fejezet.

Mezőgazdasági rendeltetésű földek más célra történő igénybevétele.

FT. 10.§. Az állami gazdaságok, gépállomások, a termelőszövetkezetek, a termelőszövetkezeti csoportok és egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetek gazdasági /üzemi/ telepeit, valamint az ipari, forgalmi, sport- és egyéb létesítményeket - a közérdek és az üzemi érdek figyelembe vétele mellett - elsősorban olyan területre kell telepíteni, amely mezőgazdasági termelésre nem, vagy nem kellően hasznosítható.

Vhr.20.§ /1/ Az állami gazdaságok, gépállomások, termelőszövetkezetek, termelőszövetkezeti csoportok és egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetek használatában lévő földterületekből az állandó jellegű gazdasági /üzemi/ telephelyeiken felül rakodótér /kazlak, trágya, stb./ elhelyezése /terményforgalmi vállalat, cukorgyár, kendergyár rakterülete, stb./ céljára is csak a legszükségesebb mértékig lehet mezőgazdasági rendeltetésű földet igénybe venni és gondoskodni kell arról, hogy az ilyen célra ideiglenesen használt földek kellő időben megművelés alá kerüljenek.

/2/ A gazdasági, ipari, forgalmi, sport- és egyéb állandó jellegű létesítményeket a közérdeknek és a beruházó üzem érdekeinek figyelembevételével, a FT. 11.§-ában és e rendelet 21.§-ában foglalt rendelkezések megtartásával kell elhelyezni.

FT. 11.§ /1/ Ha a beruházás vagy valamely létesítmény megvalósítása mezőgazdasági rendeltetésű föld igénybevételével jár - a sürgős szükség esetét, valamint a külön jogszabályban meghatározott esetekben a geodéziai jelek és létesítmények elhelyezését kivéve - a területnek a mezőgazdasági termelésből történő kivonásához az illetékes járási tanács végrehajtó bizottságának előzetes hozzájárulása szükséges. Ha az igénybevétel több járást, várost vagy kerületet érint, a területnek a mezőgazdasági termelésből történő kivonása felől a megyei /fővárosi, megyei jogú városi/ tanács végrehajtó bizottsága határoz. Nyomvonalas beruházás esetére jogszabály ettől eltérően is rendelkezhet.

/2/ Ha az igényelt mezőgazdasági rendeltetésű föld területe a 20 kat.holdat eléri vagy meghaladja, a végrehajtó bizottság a területnek a mezőgazdasági termelésből történő kivonását csak akkor engedélyezheti, ha ahhoz a földművelésügyi miniszter hozzájárult.

/3/ A végrehajtó bizottság az engedélyezés kérdésében az alábbiak figyelembe vételével határoz:

A beruházást elsősorban olyan területen kell végrehajtani, amely mezőgazdasági termelés céljára nem alkalmas,

ha ilyen terület nincs, vagy azon a beruházás ésszerűen nem valósítható meg, elsősorban a gyengébb minőségű földeket kell kijelölni, s lehetőség kerülni kell a szántó művelési águ területek felhasználását;

az igénybevételt a lehető legkisebb területre kell korlátozni;

a föld alatti és föld feletti vezetékek elhelyezésének kijelölésénél arra kell törekedni, hogy azok a lehető legkisebb mértékben nehezítsék a föld megművelését.

Vhr. 21. § /1/ Ha a beruházás elhelyezése mezőgazdasági rendeltetésű föld igénybevételeével jár és a beruházás gazdasági-műszaki tervezése során - a beruházások és felújítások rendjéről szóló rendelkezések szerint - helyszíni szemlét kell tartani, a területnek a mezőgazdasági termelésből történő kivonásának lehetőségét a végrehajtó bizottság képviselője a járási mezőgazdasági osztály szakértőjének bevonásával a helyszíni szemle során megvizsgálja és megállapításait a helyszíni szemléről készített jegyzőkönyvben rögzíti. Az engedélyt a beruházó köteles a járási mezőgazdasági osztály útján kérni; a kérelemhez csatolni kell a helyszíni szemle alkalmával felvett jegyzőkönyv kivonatát.

/2/ Mezőgazdasági rendeltetésű föld igénybevételeével járó olyan beruházás vagy egyéb létesítmény esetében, amelynek elhelyezésével kapcsolatban helyszíni szemlét nem kell tartani, a területnek a mezőgazdasági termelésből történő kivonásához szükséges végrehajtó bizottsági engedélyt a terület felhasználási engedély megadása előtt az építési-ügyi hatóság a járási mezőgazdasági osztállyal együtt köteles kérni.

/3/ Több szomszédos járás illetékességi körére kiterjedő területszükséglet esetén, ha a járások ugysnazon megye területén fekszenek, az engedély kiadása a megyei tanács végrehajtó bizottságának hatáskörébe tartozik. Több megyét érintő terület esetén valamennyi érdekelt megyei tanács végrehajtó bizottsága egyetértésben határoz az engedély kiadása felől.

/4/ A /2/ bekezdésben foglalt esetben a járási mezőgazdasági osztály a beruházó megbízottjával együtt a helyszínen köteles megvizsgálni, hogy a beruházás vagy létesítmény megvalósítása milyen minőségű, művelési águ és nagyságu mezőgazdasági területet igényel és erre a célra a Ft. 11. §-a /3/ bekezdésében foglaltak figyelembe vételével milyen mezőgazdasági terület használható fel.

/5/ Ha a beruházás vagy létesítmény megvalósításához

szükséges mezőgazdasági terület mértéke a 20 kat.holdat eléri vagy meghaladja, a földművelésügyi miniszter hozzájárulásának megszerzése végett a járási mezőgazdasági osztály javaslata alapján a megyei mezőgazdasági osztály köteles a Földművelésügyi Minisztériumhoz előterjesztést tenni.

/6/ Nyomvonalas beruházás esetén, ha a helyszíni bejárás során a mezőgazdasági rendeltetésű föld felhasználása kérdésében egyetértés nem jön létre és a bejárasi jegyzőkönyvet miniszter /országos hatáskörű szerv vezetője/ hagyja jóvá, a mezőgazdasági rendeltetésű földnek a mezőgazdasági termelésből való kivonásáról az illetékes miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben határoz.

/7/ Mezőgazdasági rendeltetésű földterületnek a mezőgazdasági termelésből történő kivonásához adott engedélyben meg kell jelölni az érintett föld helyrajzi számát, területének nagyságát és művelési ágát, továbbá rendelkezni kell arról, hogy a földterületen mindaddig mezőgazdasági művelést kell folytatni, amíg rendeltetésszerű felhasználására sor kerül. Az engedélyről szóló határozatot minden esetben meg kell küldeni a beruházónak és jogerőre emelkedése után - az ÁFTH megyei felügyelőségének is.

/8/ A FT. 11.§ /1/ bekezdésének alkalmazása szempontjából a sürgős szükség fennállását az igénybevevő állami vállalat, intézmény vagy más szerv főfelügyeleti szerve állapítja meg. Sürgős szükség fennállását csak akkor lehet megállapítani, ha az engedély megszerzésével járó késedelemből a népgazdaságra elháríthatatlan és jelentős kár származnék. Az igénybevevő köteles az érintett mezőgazdasági rendeltetésű föld helyrajzi számának, területének és művelési ágának megjelölésével a járási mezőgazdasági osztályhoz haladéktalanul bejelentést tenni. A járási mezőgazdasági osztály a rendelet 10 §-a szerint intézkedik a művelési ágváltozással kapcsolatos eljárás lefolytatására.

FT.12.§ /1/ A kisajátítás útján vagy egyéb módon az állami vállalatok és szervek kezelésébe került mezőgazdasági ingatlanokon rendelte-

tésszerű felhasználásukig mezőgazdasági művelést kell folytatni. Az ilyen területeket ideiglenes hasznosítás végett - ha annak lehetősége fennáll - a községi tanács végrehajtó bizottságának kell átadni.

/2/ A különleges rendeltetésű földeken - ha annak lehetősége fennáll -- a használó a különleges célú használat időtartama alatt köteles biztosítani a föld mezőgazdasági jellegű mellékhasználatát, s köteles gondoskodni arról, hogy azon vagy annak egy részén a különleges célú használat sérelme nélkül mezőgazdasági termelés folyjék.

Vhr.22.§ /1/ A FT. 12.§ /1/ bekezdésében megjelölt földek ideiglenes hasznosításától a községi tanács végrehajtó bizottsága a következő rendelkezések szerint köteles gondoskodni:

a/ A földet állami gazdaságnak vagy termelőszövetkezetnek ingyenes használatba, termelőszövetkezeti csoportnak, egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetnek és - az 1957. évi 10.számú törvényerejű rendeletben meghatározott kereteken belül - a földműveléssel akár élethivatásszerűen, akár nem élethivatásszerűen foglalkozó egyéni termelőknek haszonbérbe lehet adni. A használó vagy haszonbérelő kijelölésénél a vállalat, intézmény, illetőleg más szerv vezetőjének javaslatát figyelembe kell venni. Kisajátított területeket mezőgazdasági műveléssel történő ideiglenes hasznosítás végett lehetőleg a kisajátítást szenvedő földhasználók használatában kell meghagyni.

b/ Az ideiglenes mezőgazdasági műveléssel hasznosításra kerülő területeket a más célra történő felhasználás előrelátható időpontjának figyelembe vételével megállapított időtartamra kell használatba, illetőleg haszonbérbe adni. Ha a más célra való felhasználás előbb válik szükségessé, a használatot, illetőleg haszonbérletet - az üzem és a mezőgazdasági termelés érdekeinek figyelem-

bevételeivel - lehetőleg a gazdasági év végén kell megszüntetni. A földhasználóknak a termelés érdekében végzett még meg nem térült ráfordításait az üzem tartozik megfizetni. Elmaradt hasznot megtéríteni nem lehet. A használat, illetőleg haszonbérlet megszüntetése és az ezzel kapcsolatos térítések megállapítása a járási mezőgazdasági osztály hatáskörébe tartozik; határozata ellen - az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint - a megyei mezőgazdasági osztályhoz lehet fellebbezni.

c/ A földhasználat módjára, a haszonbér összegeire és fizetésére, a használat és a haszonbérlet megszüntetésének a b/ pontban nem szabályozott eseteire, továbbá a használó vagy haszonbérlő hiányában a községi tanács végrehajtó bizottságát terhelő kezelési kötelezettségre a 63/1957./X.19./Korm.számú rendelet és végrehajtására kiadott rendelkezések az irányadók.

/2/ A kisajátított vagy más módon igénybevett mezőgazdasági területeknek vagy azok egy részének mezőgazdasági rendeltetésüktől eltérő más célra történő felhasználása időpontját a kezelő állami vállalat, intézmény vagy más szerv köteles a községi tanács végrehajtó bizottságának legalább egy hónappal a tényleges felhasználás előtt bejelenteni és a további mezőgazdasági művelés megszüntetését kérni.

/3/ A községi tanács végrehajtó bizottsága a bejelentés alapján javaslatot tesz a járási mezőgazdasági osztálynak a használat, illetőleg haszonbérlet megszüntetésére, valamint a művelési ágváltozással kapcsolatos eljárás /10.§/ lefolytatására.

Vhr. 23.§ A különleges célt szolgáló, egyébként mezőgazdasági művelés alatt álló vagy arra alkalmas földeken /vizügyi szervek kezelésében lévő földek, közforgalmi repülőterek, honvédségi gyakorlóterek, a bányauzemek felszíni területei, építkezési telkek, stb./, ha annak lehetősége a különleges célú használat sérelme nél-

kül fennáll, - mellékhasználatképpen - mezőgazdasági művelést kell folytatni. A mezőgazdasági művelés módját az érintett terület kezelője határozza meg, a földhasználók kijelöléséről pedig a kezelő szerv javaslatának figyelembevételével a községi tanács végrehajtó bizottsága intézkedik. A haszonbérlet, illetőleg használat feltételeinek megállapítására egyébként a 22. §-ban foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

FT.13.§ Az állami erdőgazdaságok a faállománnyal nem borított szántóföldi művelési águ vagy szántóföldi művelésre alkalmas, illetőleg arra gazdaságosan alkalmassá tehető területekből csak annyit tarthatnak kezelésükben, amennyi illetményföld, fogatgazdaság, csemetekert és a vadvédelem céljaira szükséges. Az ezt meghaladó területeket kötelesek a kijelölt állami gazdaság, illetőleg termelőszövetkezet részére átadni. Amíg az átadás meg nem történik, az erdőgazdaságok kötelesek a területeken szántóföldi gazdálkodást folytatni.

Vhr.24.§ /1./ Az állami erdőgazdaság kezelésében az 5.§ alapján hozott határozat szerint átadásra nem kerülő mezőgazdasági rendeltetésű földeket elsősorban az erdő által körülzárt területen kell kijelölni.

/2./ Az erdőgazdaság kezelésében nem tartható földet a legközelebbi állami gazdaság, illetőleg termelőszövetkezet köteles művelésbe venni.

/3./ A földek használatában a FT.13.§-a folytán beállott változást az állami földnyilvántartáson keresztül kell vezetni.

IV. Fejezet.

Szabálysértési rendelkezések.

FT.14.§ /1/ Amennyiben a cselekmény nem büntett, szabálysértést követ el és 3000 forintig terjedő pénzbírsággal sújtható, aki

a/ mezőgazdasági rendeltetésű földet - a sürgős szükség esetét kivéve - engedély nélkül elvon a mezőgazdasági termelésből;

b/ a használatában /tulajdonában/ lévő mezőgazdasági rendeltetésű földet nem a rendeltetésének megfelelően műveli vagy egyáltalán nem műveli meg;

c/ a használatában /tulajdonában/ lévő földre vonatkozó, a termőtalaj pusztulásának megóvása érdekében kiadott rendelkezéseket nem tartja meg, vagy az előírt intézkedések végrehajtását elmulasztja;

d/ olyan gazdálkodást folytat, amely a használatában /tulajdonában/ lévő mezőgazdasági rendeltetésű föld termőképességét csökkenti;

e/ a talajvédelmi berendezéseket megrongálja vagy megsemmisíti;

f/ a kisajátítás útján vagy egyéb módon kezelésébe került mezőgazdasági ingatlanok rendeltésszerű felhasználásáig történő megműveléséről nem gondoskodik;

g/ a munkálatok befejezése után vagy a használatbavétel megszüntével a felszabaduló területet újrahasznosítás céljára nem teszi alkalmassá;

h/ a használatában /tulajdonában/ lévő mezőgazdasági rendeltetésű föld művelési ágát előzetes engedély nélkül megváltoztatja.

/2/ Az /1/ bekezdés g/ pontjában megjelölt mulasztás miatt hozott szabálysértési határozatban a kötelezettség teljesítésére újabb határidőt kell megszabni, ennek eredménytelensége esetén a járási tanács végrehajtó bizottsága a mulasztó költségére köteles a területnek az újrahasznosítás céljára történő alkalmassá tételéről gondoskodni.

FT.15.§. Szabálysértést követ el és 1000 forintig terjedő pénzbírsággal sújtható az, aki a föld tulajdonában, használatában, valamint a művelési ágában bekövetkezett változásokat a külön jogszabályban előírt határidőn belül nem jelenti be.

V. Fejezet.

Záró rendelkezések.

FT.16.§ /1/ Ez a törvény az 1962. évi január hó 1. napján lép hatályba, végrehajtásáról a Minisztertanács gondoskodik.

/2/ A törvény hatályba lépésével egyidejűleg az 1957.évi 10.számú törvényerejű rendelet 9.§-ának rendelkezései a törvényben foglaltaknak megfelelően módosulnak.

Vhr. 25.§ /1/ Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

/2/ A 9.§ /7/ bekezdésében foglalt rendelkezéseket a rendelet hatályba lépése előtt, 1957.évi február hó 1. napját követően kényszerhasznosításba vett földek tekintetében visszaható hatállyal, a rendelet egyéb rendelkezéseit pedig a FT.2.§-a alapján lefolytatandó felülvizsgálat időpontjára tekintet nélkül, a hatálybalépéstől kezdődően alkalmazni kell,

/3/ E rendelet hatálybalépésével a 3/1957./II.3./FM. számú rendelet 13.§-ának /3/ bekezdése és a rendelet 7.§-a /3/ bekezdésének megfelelően módosul, a 72/1954./XII.2./ MT. számú, a 64/1955./X.25./MT.számú, a 19/1955./XI.26.// PM. számú rendelet, a 3/1957./II.3./ FM. számú rendelet 11.§-a, továbbá a 87/1954./Mg.É.16./FM. számú és a 132/1955./P.K.-55./ PM. számú utasítás, valamint a 61/1961./NIM.É.49./- NIM. számú utasítás 4.§-ának /3/ bekezdése hatályát veszti.

Kádár János s.k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnöke.

BEVEZETÉS.

Szocialista alapon fejlődő társadalmunk növekvő igényei népgazdaságunk számára szükségessé teszik, hogy minden arra alkalmas területen mezőgazdasági termelést folytassunk. Ez nagy követelmény, mert az utóbbi évtizedekben a mezőgazdaságilag hasznosított terület fokozottan csökkent. Összefüggésben áll a csökkenés elsősorban az ország gazdasági, ipari, kulturális fejlődésével, de közrehatott ebben az is, hogy a beruházások és a különböző létesítmények megvalósításánál a mezőgazdaság érdekeit nem vették kellően figyelembe. A mezőgazdasági termelésre a területek csökkenése mellett kedvezőtlen hatású a nem kielégítő talajvédelem is, amelynek következtében a természeti erők közvetlen pusztítása jelentős területeket érint.

A mezőgazdasági termelésre alkalmas, vagy ilyen célra alkalmassá tehető földek védelmére korábban tett intézkedések nem voltak kielégítőek. A mezőgazdaság szocialista átszervezésével valósulhatott meg a mezőgazdasági rendeltetésű földek törvényes védelme.

Az Országgyűlés 1961. decemberi ülészakán megalkotta a mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről szóló, 1961. évi VI. törvényt - vagy ahogyan azóta az általános szóhasználat ismeri: a földvédelmi törvényt.

A földvédelmi törvény legfontosabb célkitűzései szerint

- felül kell vizsgálni a földek rendeltetésszerű használatát,

- meg kell akadályozni a termőföld indokolatlan csökkenését,

- legcélszerűbben kell felhasználni a meglévő földeket,

- fokozni kell a természeti erők talajpusztító hatása elleni munkát és a talaj termőképességét.

A törvény végrehajtása tárgyában kiadott 7/1962.-
/III.13./ Korm.számú rendelet részletesen szabályozta a föld-
használók, valamint a végrehajtásra illetékes szervek fela-
datát.

A jelen utmutató iránymutatást ad a végrehajtó szer-
vezet részére a földvédelmi törvény és a hatályos jogszabá-
lyok alapján elvégzendő feladatokhoz. Ismerteti azokat az el-
járási részfeladatokat, amelyeket nem lett volna célszerű jog-
szabályba foglalni, megkönnyíti és egységessé teszi a gyakor-
lati munkák végrehajtását az eddigi tapasztalatok figyelembe
vételével készített iratminták rendelkezésre bocsátásával.

II. RÉSZ.

A földek rendeltetésszerű használatának
felülvizsgálata.

I. FEJEZET.

1. A mezőgazdasági rendeltetésű földek.

A mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről szóló 1961. évi V. törvény /a továbbiakban: FT/ hatálybalépése előtt különböző földbirtokpolitikai feladatok végrehajtásánál gyakran adott vitára okot és okozott nehézséget, hogy a mezőgazdasági rendeltetésű földek fogalmát a jogszabályok nem egyértelműen határozták meg.

A földvédelmi törvény egységes végrehajtása szükségessé tette, hogy jogszabály állapítsa meg a mezőgazdasági rendeltetésű földek helyes fogalmát.

A 7/1962./III.13./ Korm.számú rendelet /a továbbiakban: Vhr./ 1.§-ának /1/ bekezdése szerint mezőgazdasági rendeltetésű földnek kell tekinteni a község /járási jogu város, megyei jogu város, fővárosi kerület/; /a továbbiakban: község/ külterületén lévő szántó, rét, szőlő, kert, gyümölcsös és legelő művelési ágban hasznosított földeket, továbbá a nádas művelési águ, valamint a művelés alól kivett, illetőleg művelésbe még be nem vont azokat a földeket, amelyek mezőgazdasági művelésre alkalmasak, vagy arra gazdaságosan alkalmassá tehetőek. Mezőgazdasági rendeltetésű földnek kell tekinteni a 16/1959./V.30./F.M.számú rendelet 17.§ /1/ bekezdése alapján kijelölt zártkertek területeit is.

A rendelet szerint a fogalom tartalmi meghatározásánál a törvényesen megállapított művelési ágakat kell figyelembe venni, amelyek már elnevezésükben is félreérthetetlenül a mezőgazdasági használatra utalnak. A fogalom értelmezése szempontjából döntő a használat, mert az egyes művelési ágak megjelölésében is a földek mezőgazdasági művelésre való alkalmassága jut kifejezésre.

A mezőgazdasági rendeltetésű földeken feltétlenül mezőgazdasági termelést kell folytatni. A törvény ezeknek

a földeknek a védelme érdekében szabja meg a használatban, művelési ágban bekövetkezett változások engedélyezése, a ki-sajátítás vagy más célú igénybevétele esetén teendő intézkedéseket.

2. A nem mezőgazdasági rendeltetésű földek.

A mezőgazdasági rendeltetésű földek fogalmának meghatározásánál a Vhr. nem sorolja fel a művelési ágak között sz erdőt, mert az nem mezőgazdasági rendeltetésű. Az erdők fogalmát az 1961. évi VII. törvény és ennek végrehajtási rendelete, a 33/1962./IX.12./Korm.számú rendelet határozza meg. Valamely területnek erdő művelési ághoz tartozása tekintetében felmerülő vitás kérdések eldöntésénél a tényleges művelési ágat és a terület mezőgazdasági művelésre való alkalmasságát kell irányadónak tekinteni, és a 33/1962./IX.12./ Korm. számú rendelet 8.§-ában foglalt rendelkezések szerint kell eljárni.

Nem lehet a mezőgazdasági rendeltetésű földek körébe sorolni az illetékes szervek által megállapított belterületen, továbbá a külterületi települések beépítésre szánt területén lévő földeket. Ezek rendeltetése, hogy lakó, üzemi és egyéb épületekkel beépüljenek, illetőleg közlekedési létesítmények, közművek elhelyezése, vagy zöldövezet és védőterületek céljára szolgáljanak.

A Vhr. szerint nem lehet mezőgazdasági rendeltetésű földnek tekinteni azokat az egyéb területeket sem, amelyeket az arra jogosult államigazgatási szervek 1962. évi január hó 1. napja előtt ipari, gazdasági, közlekedési, vízügyi, kulturális és egészségügyi, továbbá a honvédelem, közrend és közbiztonság célját szolgáló létesítmények megvalósítására, illetőleg bányaművelés céljára jelöltek ki.

3. A rendeltetésszerű földhasználatok felülvizsgál- latának szükségessége és célja.

A földek tulajdonában, használati viszonyaiban és művelési ágában a felszabadulás óta alapvető változások következtek be. Az ország területének leltára: az állami földnyilvántartás nem minden esetben tudta nyomon követni a többirányú gyakori változásokat. Ezek eredményeként a földek fekvésére, területére, művelési ágára, minőségére, tulajdonára és használatára vonatkozó adatokban előrelépés hiányában a tényleges állapot és az állami földnyilvántartás adatai között.

A földvédelmi törvény hatályba lépésekor nem álltak pontos adatok rendelkezésre a ténylegesen mezőgazdaságilag hasznosítható földek összterületéről. Ezért a törvény mindenekelőtt egyik legfontosabb feladatként jelölte meg az ország egész területére kiterjedően a földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálatát és annak alapján a földek nyilvántartásba vételét, az állami földnyilvántartás adatainak kiegészítését.

A földvédelmi törvény kötelezően írja elő, hogy valamennyi földet, - a mezőgazdasági termelés érdekeinek figyelembe vételével - rendeltetésének megfelelően kell használni.

A mezőgazdasági termelés érdekei kétféleképpen érvényesülhetnek a földek használatánál aszerint, hogy a föld kizárólag mezőgazdasági rendeltetésű, vagy pedig az illetékes államigazgatási szervek kijelölése alapján nem mezőgazdasági rendeltetéssel más célok megvalósítására szolgál. A mezőgazdasági rendeltetésű földeken a mezőgazdasági termelés követelményeit a legteljesebb mértékben kell érvényesíteni. Ezzel szemben a nem mezőgazdasági célt szolgáló földeken mindaddig kell mezőgazdasági termelést folytatni, amíg a rendeltetési céljuk megvalósítását a mezőgazdasági termelés nem akadályozza.

A törvény a földek rendeltetésszerű használata szerint teszi kötelezővé a földek nyilvántartásba vételét. A mezőgazdasági rendeltetésű földek nyilvántartásba vételének kötelezettsége kiterjed

- azokra a külterületekre, amelyeken jelenleg mezőgazdasági termelést folytatnak,

- a kihasználatlanul álló, de mezőgazdasági termelésre alkalmas vagy gazdaságosan alkalmassá tehető földekre,

- a talajjavítással, terep-vagy vízrendezéssel, illetőleg bármely más módon mezőgazdasági termelésre gazdaságosan alkalmassá tehető olyan földekre, amelyeken eddig mezőgazdasági termelést nem folytattak.

Nem lehet mezőgazdasági rendeltetésű földként nyilvántartani azokat a területeket, amelyeket az arra jogosult államigazgatási szervek más célok megvalósítására jelöltek ki, még abban az esetben sem, ha azokon átmenetileg - a megjelölt cél megvalósításáig - mezőgazdasági termelést folytatnak. Ha azonban a földek felülvizsgálata során megállapítják, hogy a területek a megjelölt célok megvalósítására nem szükségesek, vagy az igénybevétel túlzott mértékű volt, a megfelelő eljárás lefolytatásával ezeket a földeket is át kell minősíteni és a mezőgazdasági rendeltetésű területek között kell nyilvántartani.

A földeknek a község egész határára kiterjedő felülvizsgálata a művelési ágban és használatban bekövetkezett változások megállapításán és az állami földnyilvántartás kiegészítésén túlmenően a felülvizsgált földek rendeltetésszerű használatának meghatározására is kiterjed. A felülvizsgálat célja a mezőgazdasági művelésre alkalmas vagy arra alkalmassá tehető földek felderítése is. Ilyan értelemben vizsgálni kell, hogy az egyes területeket milyen művelési ágban legcélszerűbb hasznosítani és meg kell jelölni a mezőgazdasági rendeltetésű földek védelme és javítása érdekében szükséges, azonnal vagy

más feltételektől függően később végrehajtandó intézkedéseket.

A földvédelmi törvény szerint végrehajtott felülvizsgálat alapja a további feladatoknak. Ebből ered a földhasználók törvényben megállapított kötelezése, hogy

- a használatukban lévő földeken a helyi körülmények, a talaj- és éghajlati viszonyok, egyéb, a termelést közvetlenül befolyásoló tényezők figyelembe vételével rendeltetésszerű mezőgazdasági termelést folytassanak,

- a mezőgazdasági termelésből indokolatlanul kivont területeket újból mezőgazdasági termelés céljára használják fel,

- a mezőgazdasági termelésre alkalmassá tehető területeknek művelésbe vonásával növeljék a szántó területeket,

- a talajpusztulásnak kitett területeken észszerű védekezést folytassanak a talajpusztulás megakadályozására,

- a talajerő növelésével fokozzák termelési eredményeiket.

• A földvédelmi törvény végrehajtásáért felelős és abban résztvevő szervek a felülvizsgálat eredményeként megállapított feladatok végrehajtását kötelesek állandóan figyelemmel kísérni.

II. Fejezet.

A községek felülvizsgálati sorrendjének megállapítása.

A földek rendeltetésszerű használatát a FT.2.§-a és a Vhr.2.§-ának /1/ bekezdése értelmében 1965.december hó 31-ig községenként felül kell vizsgálni.

A megyei /fővárosi, megyei jogu városi, a továbbiakban: megyei/ tanács végrehajtó bizottságának mezőgazdasági osztálya /a továbbiakban: megyei mezőgazdasági osztály/, az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal földmérési és földnyilvántartási felügyelőségével /a továbbiakban: megyei felügyelőség/ egyetértésben éves munkaterv javaslatot köteles készíteni. Ebben kell meghatározni, hogy a megye területén mely községekben, milyen sorrendben kell a felülvizsgálati munkálatokat előkészíteni és lefolytatni.

A felülvizsgálatra váró községeket úgy kell kijelölni, hogy többségükben az eljárást az 1963. és 1964. évben hajtsák végre, s az 1965. évben csak a községek kis hányadának felülvizsgálatára kerüljön sor.

Az éves munkaterv-javaslat elkészítése előtt az érdekelt járási /járási jogu városi, városi kerületi/ tanács vb. mezőgazdasági osztályának /a továbbiakban: járási mezőgazdasági osztály/ véleményét ki kell kérni.

A községek kijelölésének sorrendjénél figyelembe kell venni, hogy

- az utóbbi években hol csökkentek nagyobb mértékben a szántóterületek,

- a felülvizsgálat eredményeként hol várható a szántóterület jelentősebb növekedése;

- az 1036/1959./XII.13./Korm.számú határozat alapján hol történt meg a térképfelújítási munkálatok végrehajtása és a község egész területére az állami földnyilvántartás adatainak rendezése;

- a 33/1962./IX.12./Korm.számú rendelet 10.§-a ér-

telmében hol kell az erdőterületek kezelési és használati viszonyait rendezni.

A felülvizsgálatot lehetőleg olyan időpontra kell ütemezni, amikor a fenti munkák végrehajtásához a természetbeni állapottal egyező térkép, valamint a tulajdoni, használati és területi adatok már rendelkezésre állanak.

A szántóterületek jelentősebb növekedése szempontjából figyelembe vehetők:

- a folyómenti községek hullám- és árterületei,
- állami erdőgazdasági kezelésben lévő be nem fá-sított szántóföldek,
- a földrendezés és a táblásítás következtében megszűnt mezei dűlőutak,
- a lebontott **tanyák** helyének vagy a meglévő ta-nyakat körülvéő területek,
- általában a **mezőgazdasági** termelésre alkalmas, de jelenleg kihasználatlanul álló területek.

Az évenként felülvizsgálatra kerülő községekre vonatkozó éves munkaterv-javaslatot mindig az előző év má-jus hó 1-ig kell a megyei tanács végrehajtó bizottsága el-nökéhez 4 példányban jóváhagyásra előterjeszteni. A jóvá-hagyott munkaterv-javaslatból egy-egy példányt június hó 1-ig meg kell küldeni a Földművelésügyi Minisztérium Föld-birtokpolitikai Főosztályának, az ÁFTH földnyilvántartá-si önálló osztályának /Budapest, V. Guszev u. 19./ és a me-gyei felügyelőségnek, míg egy példány a megyei mezőgazda-sági osztálynál marad.

III. Fejezet.

A felülvizsgálatok megszervezésének, irányításának és ellenőrzésének szervei.

1. A földek rendeltetésszerű használata felülvizsgálatának országos irányítása és ellenőrzése a földművelésügyi miniszter feladata.

2. A megye területén a felülvizsgálati munkálatok megfelelő előkészítéséért, megszervezéséért, irányításáért és végrehajtásáért a megyei tanács végrehajtó bizottsága felelős. A megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke a végrehajtó bizottság felhatalmazása alapján

a/ elrendeli a megyei mezőgazdasági osztály vezetőjének javaslatára a felülvizsgálat előkészítő munkálatait;

b/ gondoskodik a megye területén a felülvizsgálat végrehajtásához szükséges földrendezőik kijelöléséről;

c/ időszakonként tájékoztatja a megyei tanács végrehajtó bizottságát a végrehajtás tapasztalatairól és a munkálatok állásáról.

A megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke a munkálatok végrehajtását a megye területén a mezőgazdasági osztály útján irányítja. E feladatkörében a megyei mezőgazdasági osztály

- javaslatot tesz a földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálatát végrehajtó bizottság /a továbbiakban: Bizottság/ földrendező tagjának személyére,

- biztosítja a munkálatokban résztvevők kioktatását,

- gondoskodik arról, hogy a felülvizsgálat az engedélyezés után haladéktalanul megkezdődjék,

- rendszeresen ellenőrzi a felülvizsgálatokat,

- a felülvizsgálat befejezése után ellenőrzi, hogy az eljárás eredményéről a járási tanács végrehajtó

bizottsága a határozatot meghozta-e; fellebbezés esetén pedig másodfokon történő elbírálás végett véleményes javaslatával a megyei tanács végrehajtó bizottsága elé terjeszti a járási tanács végrehajtó bizottságának határozata ellen benyújtott jogorvoslati kérelmeket,

- a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökét, valamint a Földművelésügyi Minisztérium Földbirtokpolitikai Főosztályát rendszeresen tájékoztatja a munkálatok állásáról.

3. A járás területén folyó felülvizsgálatok végrehajtásáért a járási tanács végrehajtó bizottsága felelős. A járási tanács végrehajtó bizottságának megbízása alapján a végrehajtó bizottság elnöke a járási mezőgazdasági osztály útján köteles megadni minden szükséges támogatást a járás területén engedélyezett felülvizsgálatok előkészítéséhez és végrehajtásához. A járási mezőgazdasági osztály e feladatkörében

- javaslatot tesz a megyei mezőgazdasági osztálynak a felülvizsgálatra kerülő községek kijelölésére,

- kijelöli a Bizottság mezőgazdász tagját,

- gondoskodik a munkálatokban résztvevők kioktatásáról,

- gondoskodik a IV.fejezet szerint hatáskörébe tartozó előkészítő munkálatoknak a felülvizsgálat megkezdéséig történő elvégzéséről,,

- időszakonként tájékoztatja a járási tanács végrehajtó bizottságát, valamint a megyei mezőgazdasági osztályt a munkálatok állásáról és az ellenőrzés tapasztalatairól,

- a felülvizsgálat befejezésével a Bizottság jelentését és javaslatát megvizsgálja és véleményével e - gyütt határozathozatal végett a járási tanács végrehajtó bizottsága elé terjeszti.

4. A község területén a felülvizsgálat előkészítéséért és végrehajtásáért a községi tanács végrehajtó

bizottságának elnöke a felelős. Ebben a feladatkörében

a/ az előkészítő eljárás során gondoskodik a szükséges adatszolgáltatásról,

b/ a felülvizsgálati munkálatok megkezdésének engedélyezését a községben szokásos módon közhirrre teszi,

c/ az adminisztrációs és a helyszíni munkák elő végzéséhez megfelelő munkaerőt, tárgyaló helyiséget és fuvar~~t~~ biztosít a Bizottság részére; /a fuvar~~t~~ és a helyszíni munkához szükséges munkaerőt elsősorban a felülvizsgálattal érintett állami gazdaságoktól és termelőszövetkezetektől, egyéb területek felülvizsgálata esetén pedig a felülvizsgálat költségeinek terhére díjazás ellenében kell igénybevenni/,

d/ gondoskodik a felülvizsgálat eredményét tartalmazó jelentésnek és javaslatnak a községi végrehajtó bizottsági megtárgyalásáról.

5. A felülvizsgálat előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos földmérési és földnyilvántartási munkák országos végrehajtását az ÁFTH elnöke irányítja és ellenőrzi.

6. A megye területén a földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálatával kapcsolatos földmérési és földnyilvántartási munkákat a megyei felügyelőség vezetője irányítja és ellenőrzi. E feladatkörében

a/ kijelöli az előkészítésben és a felülvizsgálatban résztvevő földnyilvántartókat, valamint - szükség szerint - a földmérőket, továbbá biztosítja megfelelő kioktatásukat;

b/ gondoskodik arról, hogy a megyei tanács végrehajtó bizottsága elnökének határozatában megjelölt községek földmérési és földnyilvántartási előkészítése a felülvizsgálat megkezdéséig befejeződjék;

c/ közli a megyei mezőgazdasági osztály vezetőjével az egyes községek földmérési és földnyilvántartási

előkészítő munkáinak befejezését;

d/ időközönként tájékoztatja az ÁFTH elnökét az előkészítés és a felülvizsgálat földmérési, illetőleg földnyilvántartási tapasztalatairól és a munkálatok állásáról.

IV. Fejezet,

Előkészítő munkálatok.

Az előkészítő feladatokkal kell megkönnyíteni a felülvizsgálati eljárás során elvégzendő feladatok végrehajtását és ezzel biztosítani az eljárással összefüggő kérdések előzetes rendezését, az esetleges akadályok elhárítását, valamint a felülvizsgálat érdemi munkájának folyamatos végzését.

Az éves munkaterv-javaslatnak a megyei tanács végrehajtó bizottsága által történt jóváhagyása után a végrehajtó bizottság elnöke községenként külön határozattal állapítja meg, hogy melyik községet kell a felülvizsgálatra előkészíteni /lásd: 1.számú mellékletet/. Az erről szóló határozatot meg kell küldeni a megyei felügyelőségnek, a járási és községi tanács végrehajtó bizottsága elnökének, a megyei és járási mezőgazdasági osztálynak, továbbá az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatlannak és a Földművelésügyi Minisztérium Földbirtokpolitikai Főosztálynak.

A határozat alapján a földek felülvizsgálatával kapcsolatos előkészítő munkákat a tanácsi szervek és a megyei felügyelőség kötelesek elvégezni.

1. A tanácsi szervek előkészítő feladatai.

a/ A megyei mezőgazdasági osztálynak az előkészítés időszakában az oktatás módszereinek kidolgozása után meg kell szerveznie a felülvizsgálatba bevont szakemberek szakmai oktatását. Ezt célszerű úgy megszervezni, hogy

- a megyei tanácsnál a végrehajtás ellenőrzését végző dolgozók /járási főagronómus, járási mezőgazdasági osztály igazgatási csoportjának vezetője, járási földrendező/,

- a járási tanácsnál pedig az operatív munkát végző dolgozók /a Bizottság elnöke, titkára, mezőgazdász, stb./ részesüljenek oktatásban.

Ha egyes járások területén aránylag kevés köz-ség felülvizsgálatára kerül sor, az oktatást a megyei me-zőgazdasági osztálynál összevontan kell megtartani.

A megyei mezőgazdasági osztály az előkészítés időszakában a különböző mezőgazdasági intézmények, inté-zetek és gazdaságok vezetőivel köteles tárgyalást foly-tatni a felülvizsgálathoz szükséges mezőgazdászok rendel-kezésre bocsátásáról. Ennek eredményeképpen meg kell ál-lapodni abban, hogy a szükséges szakembereket mely szer-vek, milyen időpontban, mennyi időre bocsátják rendelke-zésre.

A földek minőségi vizsgálata döntően a mező-gazdász feladata. Ezért mezőgazdásznak csak nagy szakmai felkészültséggel, felelősségérzettel, gyakorlati mezőgaz-dasági tapasztalatokkal és nagyüzemi szemlélettel rendel-kező dolgozót szabad kijelölni.

A megyei mezőgazdasági osztálynak kell gondos-kodni arról, hogy a felülvizsgálatban résztvevő földren-dezők kiválasztása már az előkészítés során megtörténjék.

A földrendező kiválasztásánál arra kell töreked-ni, hogy az lehetőleg olyan más községi tanácsi dolgozó /vb.titkár, függetlenített vb.elnökhelyettes/ legyen, aki a földrendezésben és a földbirtokpolitikai munkában gyakor-lattal és tapasztalattal rendelkezik. A járási földrendező-~~ket~~ nem célszerű ezzel a feladattal megbízni.

b/ A járási mezőgazdasági osztály köteles gon-doskodni, hogy a földek tulajdonára, használatára, kezelé-sére és művelési ágára vonatkozóan bejelentett változások ~~határozatai~~ soronkívül kiadásra kerüljenek és a földméré-si, valamint földnyilvántartási előkészítéshez a megyei felügyelőség rendelkezésére álljanak.

Az 1963. évben sorra kerülő előkészítő munkálatok-nál az 1962. január 1. napja előtt végrehajtott változá-~~sok~~ tekintetében ellenőrizni kell, hogy azokra nézve a járási mezőgazdasági osztály a változás földnyilvántar -
tási átvezetésére vonatkozó határozatát meghozta-e.

A táblásítások ellenőrzése során elő kell segíteni, hogy a termelőszövetkezetek táblásítási tervezetei a felülvizsgálat megkezdéséig elkészüljenek. Meg kell vizsgálni, hogy a kész tervezeteket a termelőszövetkezetek hogyan valósították meg, illetőleg azoktól eltérően milyen változásokat eszközöltek. A táblásítási tervezetek elkészítésének hiánya nem lehet akadálya a felülvizsgálat megkezdésének.

A felülvizsgálathoz az előkészítés időszakában be kell szerezni a mezőgazdasági tudományos intézetek üzemgazdasági osztálya által szerkesztett 1:25.000 méretarányú községtájos talajismereti és talajhasznosítási térképeket is.

c/ A megyei tanács végrehajtó bizottsága elnökének a felülvizsgálat előkészítésére vonatkozó határozatára hivatkozással a járási tanács végrehajtó bizottságának elnöke köteles felhívni a községi tanács végrehajtó bizottságának elnökét, hogy az előkészítő munkálatok sikeres elvégzéséhez minden segítséget adjon meg és bocsássa rendelkezésre azokat az egyéb terveket /községrendezési, fásítási, termelőszövetkezeti majortelepítési, szőlő- és gyümölcs telepítési terveket és azok térképeit,/, amelyek a felülvizsgálat szempontjából szükségesek.

2. Földmérési előkészítés.

Az előkészítés során a helyszíni munkálatok térképi alapját képező 1:10.000 méretarányú községi átnézeti vázlatot és az ahhoz tartozó nagyobb méretarányú melléktérképek /a részletdus területekről pl. az egyéni-ek részére kiosztott táblákról, a tanyákkal vagy művelési ágfoltokkal zsufolt táblákról, továbbá a belterületekről és a zártkertekről készített térképek/ pausz-példányait felül kell vizsgálni és ki kell egészíteni. Az előkészítést a következő szempontok szerint kell végezni:

a/ Azokban a községekben, amelyekben térképfelújítás vagy új felmérés történt és annak alapján új föld-

nyilvántartási munkarészek készültek, az átnézeti vázlaton át kell vezetni az azóta bejelentett geodéziai munkákkal kapcsolatos változásokat. A földmérési és földnyilvántartási munkarészeknek a táblák, földrészletek / továbbiakban: földrészlet/ területére és művelési ágára vonatkozó adatait egyeztetni kell.

Az egyeztetés alapján gondoskodni kell azoknak a változásoknak az átnézeti vázlatokon való átvezetéséről, amelyek csak a földnyilvántartási munkarészekben szerepelnek. Az átvezetésnél a földnyilvántartás műszaki alapjául szolgáló munkarészekből /az osztálybasoroláshoz használt fénymásolat/ kell kiindulni a műszaki nyilvántartási utasítás figyelembevételével. 1229/62 ÁFTH. S.

A térképi előkészítés során a táblák határvonalában bekövetkezett változásokkal a műszaki nyilvántartás előírásainak megfelelően először a nagy méretarányú térképeket, majd ennek alapján az átnézeti vázlatot kell kiegészíteni. Ha a műszaki nyilvántartás előírásainak alkalmazása tulságosan késleltetné az előkészítés munkáját, csak az átnézeti vázlatot kell kiegészíteni.

b/ Azokban a községekben, amelyekben a térkép-felujítás, illetőleg az új felmérés eredményét a földnyilvántartási munkarészekben még nem vezették át, a helyszíni munkák befejezése óta bekövetkezett változásokat térképileg át kell vezetni és az új földmérési munkarészek alapján új földnyilvántartási munkarészeket kell készíteni.

Ilyen esetben azonban előzetesen mindig az ÁFTH. földnyilvántartási önálló osztályának véleményét kell kikérni.

c/ Azokban a községekben, amelyekben a térképek felujtása még nem történt meg, a földrendezési helyszínelések vagy egyéb bemérések alapján készített átnézeti vázlatot kell egyeztetni a földnyilvántartási munkarészekkel és a táblák határvonalára vonatkozó változásokat ezeken a vázlatokon kell feltüntetni.

A táblákon belüli művelési ágakra vonatkozó kiegészítéseket ezeknél a községeknél a bizottsági felülvizsgálat előtt nem kell elvégezni.

A melléktérképek tartalmában bekövetkezett mezsgye változásokat az előkészítés során a megyei felügyelőségen található jogerős végzések mellékletét képező megosztási vázrajzok alapján kell a melléktérképeken átvezetni.

d/ Belterületek és zártkertek esetében a felülvizsgálathoz a 207/1962./T.6./ÁFTH. számú utasítás alapján készített ideiglenes nyilvántartási térkép egy másolatát kell felhasználni, a változásokat a megyei felügyelőségen található jogerős végzések mellékletét képező megosztási vázrajzok alapján kell ezeken a térképeken átvezetni.

e/ A község a/-d/ pontok szerint kiegészített /ujból készített/ 1:10.000 méretarányú átnézeti pauszvázlatán 1 mm vastag fekete ceruzavonallal fel kell tüntetni

- a belterületek,
- a zártkertek,
- a szocialista gazdaságok,
- ~~az~~ egyénileg gazdálkodók

tábláinak az előkészítés időpontjában az állami földnyilvántartás adatai szerint érvényes határvonalát.

Az ilymódon körülhatárolt és összefüggő területrészek rajzának közepébe vastag fekete ceruzával irt nyomtatott nagybetűkkel fel kell tüntetni a szocialista gazdaságok nevét, a "BELTERÜLET", "ZÁRTKERT" megjelölést. Azokba a táblákba, amelyekről nagyobb méretarányú melléktérkép is készült, a táblaszám aló "lásd..... sz melléktérképet" megjelölést kell beírni. Ezt megelőzően a melléktérképek pausz példányait - a táblaszámok sorrendjében - 1-től kezdődő sorszámmal kell ellátni, feltéve, hogy az átnézeti vázlaton a melléktérképek számozása korábban nem történt meg.

A fentiek szerint kiegészített /újból készített/
- átnézeti vázlatokról és a zártkertek ideigle-
lenes nyilvántartási térképeiről 5 példányban,

a melléktérképekről és a belterületek ideigle-
nes nyilvántartási térképeiről 1 példányban a Bizottság
fészfére fénymásolatot kell készíteni.

f/ Ha a belterület és a zártkert földnyilván-
tartási adatainak rendezése a földmérési előkészítés meg-
kezdéséig nem fejeződik be, a belterületi és zártkerti
földrészletek felülvizsgálatához a b irtokvázlatot kell
használni. Amennyiben a birtokvázlat zártkerti része
már nagyon elhasználódott vagy az elaprózott földrészle-
tek miatt áttekinthetetlen, a nyilvántartási térképek er-
ről a részéről nagyított fénymásolatot kell készíteni.

3. Földnyilvántartási előkészítés.

Az előkészítés során a következő földnyilván-
tartási munkákat kell elvégezni:

a/ A község új földnyilvántartási munkarészein
át kell vezetni a földrészletek tulajdonában /használatá-
ban, kezelésében/, területében és művelési ágában, to-
vábbá a községek igazgatási és belterületi /zártkerti/ ha-
tárában az új földnyilvántartási munkarészek elkészítése
óta bekövetkezett mindazokat a változásokat, amelyek okira-
tai /határozatok, engedélyek, végzések, stb./ az előkészí-
tésig a megyei felügyelőséghez beérkeztek.

A felsorolt változásokat az időközi változá-
soknak a földnyilvántartási munkarészekben történő átveze-
tésére vonatkozó utasítás rendelkezései szerint kell át-
vezetni.

b/ A külterületi új földnyilvántartási munka-
részek készítése alkalmával használt betűsoros adatlapo-
kat /továbbiakban: adatlap/ ki kell egészíteni mindazok-
kal a változásokkal, amelyek a birtokiveken időközben

átvezetésre kerültek. Ha a kiegészítéshez az adatlapon nincs elegendő hely vagy az eredeti adatlap a sok változás miatt nehezen áttekinthető, az érvényben lévő adatok átmásolásával új adatlapot kell készíteni, amelyet az eredeti adatlaphoz kell fűzni. Az eredeti adatlapot más okok miatt lemásolni vagy birtokiv másolatot készíteni nem szabad.

c/ A belterületek földnyilvántartási előkészítését a következők szerint kell elvégezni:

- Azokban a községekben, amelyekben a földnyilvántartási előkészítés megkezdéséig befejeződött a belterületek földnyilvántartási adatainak rendezése, csak a 834 n.ölnél nagyobb, be nem épített és a művelési ágak valamelyikében nyilvántartott földrészletekre vonatkozóan kell a b/ pont szerinti munkákat elvégezni.

- Azokban a községekben, amelyekben a földnyilvántartási előkészítés megkezdéséig nem fejeződik be a belterületek földnyilvántartási adatainak rendezése, a birtokvázlaj alapján és a községi tanács végrehajtó bizottságának elnöke által kijelölt, alapos helyi ismerettel rendelkező személyek bevonásával elsősorban a beltérületnek azokat a részeit kell meghatározni, ahol 834 n. ölnél nagyobb, be nem épített és művelhető földrészletek fordulhatnak elő. Ezt követően a kijelölt területrészen lévő és a feltételeknek megfelelő földrészletek adatait az érvényben lévő földnyilvántartási munkarészekből adatlapra kell kijegyezni. Az így elkészített adatlapokat a község többi adatlapjaitól elkülönítve kell a bizottsági felülvizsgálathoz megőrizni.

d/ A zártkertek földnyilvántartási előkészítését a következők szerint kell elvégezni:

- Azokban a községekben, amelyekben a földnyilvántartási előkészítés megkezdéséig befejeződött a zártkertek földnyilvántartási adatainak rendezése, az előkészítés során az a/-b/ pontokban foglaltak szerint kell eljárni.

-- Azokban a községekben, amelyekben a földnyilvántartási előkészítés megkezdéséig a zártkertek földnyilvántartási adatainak rendezése nem fejeződik be, az a/ pont szerinti változásokat az érvényben lévő földnyilvántartási munkarészekben kell átvezetni. Ezt követően a zártkerti földrészletek adatait az érvényben lévő földnyilvántartási munkarészekből adatlapra kell kijegyezni. Az adatlapokat úgy kell elkészíteni, hogy azok a zártkert földnyilvántartási adatainak rendezésénél felhasználhatók legyenek. Az így előkészített adatlapokat a község többi adatlapjaitól elkülönítve kell a bizottsági felülvizsgálathoz, majd ezt követően a zártkert földnyilvántartási adatainak rendezéséhez megőrizni.

e/ A művelési ágak és gazdaságcsoportok szerint részletezett utolsó évi külterületi és belterületi /zártkerti/ községi főösszesítőkről egy-egy példányban másolatot kell készíteni.

- Azokban a községekben, amelyekben az utolsó évi külterületi községi főösszesítő elkészítése és a bizottsági felülvizsgálat megkezdése közötti időben a külterületi földek művelési ágát érintő változásokat vezettek át, a vonatkozó változási jegyzékről - külön nyomtatványon - a földnyilvántartónak ideiglenes összesítőt kell készíteni. Az ideiglenes összesítő változás előtti területi adatait le kell vonni a külterületi községi főösszesítő zárta-ti eredményéből, majd a változás utáni területi adatokat a maradékhoz hozzá kell adni. Az így megállapított és az összesen területből kiindulva egész kat.holdra kerekített területi adatokat kell művelési áganként a felülvizsgálat befejezése után a Zárókimutatás I. külterületi részének 1. sorába bejegyezni.

4. Erdészeti előkészítés.

Az erdőterületek kezelési és használati viszonyainak a felülvizsgálati eljárás keretében történő végrehajtása folytán felmerülő előkészítő feladatokat külön Utmutató tartalmazza.

V. Fejezet.

A felülvizsgálat elrendelése.

A megyei mezőgazdasági osztály vezetője az előkészítő munkák befejezésére figyelemmel köteles előterjesztést tenni a megyei tanács végrehajtó bizottságához a felülvizsgálat elrendelésére. A felülvizsgálatot - az időszéri mezőgazdasági munkákra és a helyszini munkákra alkalmas időszakokra is tekintettel - az év bármelyik szakaszában el lehet rendelni.

A megyei tanács végrehajtó bizottságának a felülvizsgálat elrendeléséről és a végrehajtás befejezése időpontjának megállapításairól szóló határozatát /lásd 2. számú melléklet/ közölni kell

a községi tanács végrehajtó bizottsága elnökével,

a járási tanács végrehajtó bizottsága elnökével,

a járási és megyei mezőgazdasági osztály vezetőjével,

a megyei felügyelőséggel,

az Állami Földmérési és Térképészeti Hivattalal és

a Földművelésügyi Minisztérium Földbirtokpolitikai Főosztályával.

A földek felülvizsgálatának engedélyezését haladéktalanul, de legkésőbb az engedély kiadásának időpontjától számított 15 napon belül a községben szokásos módon közzhírré kell tenni.

VI. Fejezet.

A felülvizsgálatot végrehajtó szervezet.

A mezőgazdasági rendeltetésű földek felülvizsgálatát községenként alakított Bizottság hajtja végre.

A Bizottság elnöke a községi tanács vb. mezőgazdasági ügyekkel foglalkozó függetlenített elnökhelyettese, - illetőleg ennek hiányában - a végrehajtó bizottság elnöke vagy az általa megbízott végrehajtó bizottsági tag. Állandó tagjai: a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke által megbízott földrendező és a járási mezőgazdasági osztály által megbízott mezőgazdász.

A Bizottság munkájában tagként résztvesznek a területüket érintő felülvizsgálat során:

- a községben működő mezőgazdasági termelőszövetkezetek egy-egy megbízottja,
- a község területén gazdálkodó állami gazdaság, illetőleg erdőgazdaság megbízottja,
- az érdekelt vízgazdálkodási társulat elnöke, vagy helyettese.

A Bizottság munkájához kötelező igénybevenni:

- a víz által okozott talajpusztulásnak /erozió/, valamint ipari üzemek káros kihatásának kitett területeknél a vízügyi igazgatóság által kijelölt vízügyi szakértő, illetőleg az érdekelt ipari üzem megbízottjának és felügyeleti szerve megbízottjának közreműködését;
- az 1962. január hó 1. napja előtt államigazgatási szervek határozata vagy a községrendezési terv /irányelvek/ alapján nem mezőgazdasági rendeltetéssel más célok megvalósítására kijelölt földek felülvizsgálatánál az érdekelt szakigazgatási szerv elsőfoku építésügyi hatóság/, illetőleg ipari üzem esetén a felügyeleti szerv megbízottjának részvételét.

A Bizottságban a titkári feladatokat a megyei tanács

végrehajtó bizottsága elnöke által megbízott földrendező látja el. A földrendező feladatát képezi a felülvizsgálat előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos munkálatok megszervezése, a végrehajtás ütemtervének összeállítása, a Bizottság nem állandó tagjainak tájékoztatása, a felülvizsgálati jegyzőkönyvek, jelentés és javaslat elkészítése, a szükséges szakértők meghívása, s a munkálatokat akadályozó tényezők elhárítása.

A Bizottság mezőgazdász tagját a járási mezőgazdasági osztály vezetője jelöli ki. A mezőgazdász a Bizottságban az agronómusi szakfeladatokat látja el és közreműködik a Bizottság állásfoglalásának kialakításában.

A felülvizsgálattal kapcsolatos földmérési és földnyilvántartási feladatokat a megyei felügyelőség által kiöltött földnyilvántartó és - szükség szerint - földmérő végzi. A földnyilvántartó szolgáltatja a felülvizsgálat-hoz szükséges adatokat /terület, művelési ág, stb./ és a munkatérképen, valamint a tisztázati térképen rögzíti a Bizottság megállapításait.

VIII. Fejezet.

A felülvizsgáló Bizottság megalakulása és munkarendje.

A földek felülvizsgálatának engedélyezése után a Bizottság elnöke köteles gondoskodni a Bizottság összehívásáról. Az alakuló ülésen a Bizottság titkárának feladata az előkészítő munkálatok gyakorlati végrehajtásának és az eljárás során alkalmazandó irányelveknek ismertetése, továbbá javaslattétel az egyes gazdaságok felülvizsgálatának sorrendjére és időpontjára vonatkozó ütemtervre.

Feladata továbbá tájékoztatni a Bizottságot azokról a község területére vonatkozó tervekről /községrendezési, fásítási, szőlő-gyümölcsös telepítési, vízügyi, belterület fejlesztésére vonatkozó tervek, stb./, amelyeket a felülvizsgálat során figyelembe kell venni.

A földnyilvántartó munkatérkép alapján köteles tájékoztatni a Bizottságot a községben földdel rendelkező gazdaságok területének elhelyezkedéséről és felhívni a Bizottság figyelmét az előkészítés után bekövetkezett vagy egyéb olyan változásokra, amelyekről tudomása van, de megfelelő okirat vagy engedély hiányában a földnyilvántartási munkarészekben még nem voltak átvezethetők. A Bizottságnak a munkák további ütemezéséről hozott döntéséről jegyzőkönyvet kell készíteni. /lásd a 3.számú mellékletet./

A megállapított ütemterv szerint a felülvizsgálat megtartására kitűzött határidőről a földrendező köteles az érdekelt gazdaságokat előre értesíteni és felhívni, hogy a területüket érintő helyszíni munkában az érdekelt állami gazdaság vagy vállalat, állami erdőgazdaság, termelőszövetkezet megbízottja, valamint a vizgazdálkodási társulat elnöke, vagy helyettese a Bizottságban vegyen részt és a szükséges fuvart biztosítsa. Ugyancsak kellő időben gondoskodni kell az illetékes szakigazgatási szervek, vízügyi, ipari és egyéb szakértők kiértesítéséről is.

A felülvizsgálatot a Bizottság valamennyi tagjának és a földnyilvántartónak részvételével kell lefolytatni. A megállapításokról a földrendező, illetőleg a földnyilvántartó a X. fejezetben foglaltaknak megfelelően feljegyzést köteles készíteni. A Bizottság tagjainak a munkában való részvételéről célszerű jelenléti naplót vezetni és a Bizottság tárgyaló helyiségében kifüggesztett egyszerű áttekinthető vázlaton naponta feltüntetni, hogy mely határrészen tartózkodik a Bizottság.

A felülvizsgálathoz szükséges földmérési és földnyilvántartási munkarészek kezeléséért és megőrzéséért a földnyilvántartó felelős.

VIII. Fejezet.

A felülvizsgálat irányelvei.

a/ A földrészleteket gazdaságokként, területi elhelyezkedésük sorrendjében kell felülvizsgálni. A helyszínen a természetes tereptárgyak által meghatározott területeket kell megvizsgálni arra törekedve, hogy a nagy távolságban elnyúló földek ismételt bejárására ne legyen szükség.

b/ A felülvizsgálat során az állami földnyilvántartás adatainak a természetbeni állapottal való egyeztetését azzal a céllal kell lefolytatni, hogy meg legyen határozható,

- mely területeken kell mezőgazdasági termelést folytatni,

- mely területeken, milyen intézkedések szükségesek a talajpusztulás elleni védelem és a talaj megjavítása érdekében, valamint

- mely területeket indokolt szántófölddé átalakítani.

c/ A felülvizsgálat során a művelési ágak megállapításánál az állami földnyilvántartás meghatározását kell irányadónak tekinteni. /lásd: 12.számú melléklet./

d/ A felülvizsgálat során észlelt és indokoltnak tartott változások /művelési ág, használat/ végrehajtásának feltételeit, továbbá a megvalósítás azonnali vagy későbbi időpontját meg kell jelölni.

e/ A mezőgazdaságilag hasznosított terület és azon belül a szántóföld általában nem csökkenhet, sőt annak növekedését kell elősegíteni.

f/ Szántóföldek bármilyen más művelési ággá való átminősítésére csak akkor kerülhet sor, ha a terület szántóföldi művelésre egyáltalán nem, vagy csak kevésbé alkalmas.

g/ E gyéb művelési ág megváltoztatására javaslatot kell tenni.

- ha a korábbi állapotnál a javasolt művelési ág szerinti használat - a népgazdasági érdekekre figyelemmel - gazdaságosabb,

- ha a talajpusztulást megakadályozni csak a művelési ág megváltoztatásával lehet és az új művelési ág a talaj fokozott védelmét biztosítja.

h/ Szőlő- és gyümölcsös telepítését elsősorban a dombos, lejtős, momokos területekre kell javasolni, erdőtelepítést pedig csak a mezőgazdasági művelésre alkalmatlan, vagy kevésbé alkalmas területekre.

i/ Termelőszövetkezetek üzemi épületei által elfoglalt területeit és a majortelepítési terveket gondosan meg kell vizsgálni abból a szempontból, hogy nem foglalnak-e el indokolatlanul mezőgazdaságilag is hasznosítható földeket, illetőleg nem volna-e gazdaságosabb a telepítést másutt, kevesebb mezőgazdasági rendeltetésű föld igénybevétele után végrehajtani.

j/ A zártkerteknél a területek nagyüzemi művelésbe való bevonásának, a területkialakításnak a legcélszerűbb módját, továbbá a víz és a szél által okozott talajpusztulás megakadályozásának módozatait, valamint a hézagosan jelentkező parlagterületek ésszerű hasznosítását kell megvizsgálni, javaslatot tenni.

IX. fejezet.

A mezőgazdász feladatai.

A Bizottság mezőgazdásza még a felülvizsgálat helyszíni munkáinak megkezdése előtt köteles tájékozódni a község határának földrajzi, geológiai és **éghajlati** helyzetéről, gazdasági viszonyairól, egyéb mezőgazdasági vonatkozásu adatairól. Ennek érdekében elsősorban tanulmányozza át - ha rendelkezésére áll - a községnek az OMMI által készített talajvédelmi és mezőgazdasági hasznosítási tervét. Szükség esetén kérjen az OMMI-tól szakértői véleményt. Ismerje meg a tájkutató intézetek vagy a területileg illetékes **gépállomás** talajlaboratóriumának talajismereti és talajhasznosítási térképeit, továbbá a termelőszövetkezetek gazdálkodási területének táblásítási tervét. A felülvizsgálattal érintett gazdaságok vezetői, valamint a járási mezőgazdasági osztály illetékes dolgozói /főagronómus, főállattenyésztő, kertészeti-szőlészeti-gyümölcstermelési és műszaki dolgozók/ véleményének meghallgatásával tájékozódják az üzemek terveiről. Munkája során támaszkodják a község helyi ismeretekkel rendelkező gazdáinak véleményére is.

A helyszínelés során a mezőgazdász feladata annak megállapítása, hogy a felülvizsgált földrészlet nyilvántartás szerinti művelési ága egyezik-e a természetben talált állapottal és mennyiben indokolt annak fenntartása vagy megváltoztatása a földvédelmi törvény célkitűzéseire ~~figyelemmel~~ **figyelemmel**. Ez rendkívül gondos mérlegelést és alapos helyi áttekintést igényel.

Meg kell vizsgálni az erózió és defláció kihatásait és meg kell határozni a termőtalaj megóvása és termőképességének fokozása érdekében tehető intézkedéseket, amelyek az üzemek hatáskörében egyszerűbb eszközökkel /talajvédelmet biztosító kulturák létesítése, **művelési mód** megválasztása, művelési ágváltoztatás, fásítás, stb./

megvalósíthatók. Olyan esetekben viszont, amikor a termőtalaj védelmét, illetőleg termőképességének fokozását a szokásos üzemi gazdálkodás keretei közt nem lehet biztosítani, mert a védekezés végrehajtása állami beruházást igényel /terraszok, víztárlók és vízlevezető sáncok, magasságkülönbségeket áthidaló művek létesítése, legelőbarázdálás, stb./, tehát mikor az elsőfoku talajvédelem végrehajtásának megszervezése a talajvédelmi irányterv elkészítésétől függ, talajvédelmi terv készítésére kell javaslatot tenni.

A mezőgazdász a Bizottság javaslatainak kidolgozásánál fordítson nagy gondot az egyes földhasználók számára a Ft. 6. és a Vhr. 11.§-ában előírt kötelezettségek teljesítésének megvizsgálására és a további tennivalók meghatározására.

A mezőgazdász gondoskodjék arról, hogy megállapításait és javaslatait minden egyes esetben még a helyszínelés napján jegyzőkönyvbe foglalják.

X. fejezet.

A külterületen lévő földek helyszíni felülvizsgálata-
tának végrehajtása.

A földrészletek területa elhelyezkedése sorrendjében, gazdaságonként és művelési áganként történő helyszíni felülvizsgálata során az állami földnyilvántartásnak az adatlapokra /lásd: 4. számú melléklet/ kijegyzett adatait tételesen össze kell hasonlítani a természetbeni állapottal.

A Bizottságnak az egyes földrészletekre vonatkozó megállapításait /javaslatait/ a következők szerint rögzíteni kell.

1. Azoknál a földrészleteknél, amelyeknek az állami földnyilvántartás szerinti adatai egyeznek a természetbeni állapottal, és a földrészlet használatára /kezelésére/ vagy művelési ágára vonatkozóan a Bizottság nem tesz javaslatot, az adatlap első oldalán a helyrajzi számot, táblaszámot /a továbbiakban: helyrajzi szám/ a földnyilvántartónak piros ceruzával be kell karikázni.

2. Azoknál a földrészleteknél, amelyeknek csak az állami földnyilvántartás szerinti használati /kezelői/ adatai térnek el a tényleges állapottól vagy a Bizottság ilyen irányú javaslatot tesz, - a javaslatot a földrendezőnek a helyrajzi szám, a terület, a tulajdonos /használó, kezelő/ és a javasolt változás feltüntetésével - még a helyszínen köteles feljegyzésbe foglalni. A változást az adatlapon nem kell feltüntetni.

a/ Ha a használóra /kezelőre/ vonatkozó javaslat az egész földrészletre vonatkozik, a földnyilvántartó a munkatérképen az érintett földrészlet határvonalát piros ceruzával körülhatárolja és az ábrát halványan besraffozza /párhuzamosan vonalkázza/.

b/ Ha a Bizottság által javasolt használati /kezelői/ változás az érintett földrészletnek csak egy részére vonatkozik, a földnyilvántartó ezt a területet megközelítő pontossággal /lépéssel vagy egyszerű méréssel megállapított

távolságok alapján/ határozza meg. Ezzel egyidejűleg az érintett terület alakhelyes rajzát a munkatérképen piros ceruzával körülhatárolja és az ábrát halványan besraffozza.

3. A Bizottságnak a földek művelési ágára vonatkozó megállapításait /javaslatait/ a következő három csoportba kell sorolni.

a/ Első csoport : Ide tartoznak az állami földnyilvántartás adataival szemben azok a művelési ágváltozások, amelyeknél a földrészletnek /alrészletnek/ az állami földnyilvántartás szerinti adataitól csak a tényleges művelési ág tér el, és a Bizottság az állami földnyilvántartásban kimutatott művelési ágnak a természetbeni állapot szerinti helyesbítését javasolja. Ebben az esetben az adatlap hátoldalán a javaslat szerinti művelési ág adatait kell feltüntetni. A munkatérképen a földrészlet határvonálát zöld ceruzával körül kell határolni és az ábrát halványan be kell sraffozni. Ezzel egyidejűleg - az adatlap hátoldalán és a munkatérképen - a földrészlet rajzának közepében jól látható módon - 1-es számot kell feltüntetni.

Példa: Ha a földrészlet /alrészlet/ művelési ága az állami földnyilvántartás szerint legelő, a természetben pedig szántó és a Bizottság a szántó művelési ág átvezetését javasolja, az adatlap hátoldalán az alrészlet betűjelzését és területét,

a szántó művelési ág nevét és 1-es számot, a munkatérképen pedig a földrészlet rajzának közepébe ugyancsak 1-es számot kell feltüntetni.

b/ Második csoport: Ide tartoznak azok a művelési ágváltozások, amelyeknél a földrészletnek /alrészletnek/ az állami földnyilvántartás és a természetbeni állapot szerinti művelési ága egyezik, vagy eltér egymástól, de a Bizottság teljesen új művelési ágra való azonnali vagy későbbi áttérést javasol. Ezeknél a művelési ágváltozásoknál az adatlap hátoldalán a javaslat szerinti művelési ág adatait kell feltüntetni. A javaslatnak munkatérképi ábrázolását az előzőek szerint kell elvégezni és az adatlap hátoldalára, valamint a munkatérképre 2-es számot és "azonnal" vagy "később" jelzést kell beírni.

Példa: Ha a földrészlet /alrészlet/ művelési ága az állami földnyilvántartás és a természetbeni állapot szerint is legelő és a Bizottság később végrehajtandó erdőtelepítést javasol, vagy pl. az állami földnyilvántartás szerint szántó, a természetben legelő és a Bizottság gyümölcsstelepítést javasol, az adatlap hátoldalán az alrészlet betűjelzését és területét, az erdő művelési ág nevét, 2-es számot és "később" jelzést, a munkatérképen pedig a földrészlet rajzának közepébe ugyancsak 2-es számot és "később" jelzést kell feltüntetni.

c/ Harmadik csoport: Ide tartoznak azoka művelési ágváltozások, amelyeknél a Bizottság a földrészlet /alrészlet/ állami földnyilvántartás szerinti művelési ágának azonnali vagy későbbi visszaállítását javasol-

ja. Ilyen esetekben az előzőek szerint kell eljárni azzal az eltéréssel, hogy az adatlap hátoldalán és a munkatérképen 3-as számot és "azonnal" vagy "később" jelzést kell feltüntetni, az adatlap hátoldalán pedig a tényleges művelési ágat kell felírni.

Példa: Ha a földrészlet /alrészlet/ művelési ága az állami földnyilvántartás szerint szántó, a természetben pedig legelő és a Bizottság a szántó művelési ág azonnali visszaállítását javasolja, az adatlap hátoldalára az alrészlet betűjelzését és területét, a legelő művelési ág nevét és 3-as számot, valamint "azonnal" jelzést, a munkatérképre pedig a földrészlet rajzának közepébe 3-as számot és "azonnal" jelzést kell írni.

d/ A második és harmadik csoportba sorolt művelési ágváltozások közül azonnal végrehajtandónak minősül minden olyan javaslat, amelynél az új művelési ágra való áttérést a felülvizsgálat befejezése után azonnal, vagy a következő gazdasági év végéig kell megvalósítani.

e/ Ha a Bizottságnak a művelési ág helyesbitését, megváltoztatását vagy visszaállítását érintő javaslata a földrészletnek /alrészletnek/ csak egy részére vonatkozik, **ezt a területet** megközelítőpontossággal kell meghatározni. A változott adatok feltüntetésénél, valamint munkatérképen történő ábrázolásánál az a/ - d/ pont szerint kell eljárni és az adatlap hátoldalán - a helvrajzi számra vagy alrészleti betűjelzésre -ből -ből való utalással - csak a javaslattal érintett területrész nagyságát kell feltüntetni.

A művelési ágakra vonatkozó bizottsági javaslatoknak az adatlapokon történő rögzítése és a munkatérképen való ábrázolása a földnyilvántartó feladata.

4. Azoknak a földrészleteknek /alrészleteknek/, amelyeknek mind a használóját /kezelőjét/, mind a művelési ágát érinti a Bizottság javaslata, mindig a művelési ágra vonatkozó adatait kell a 3. pontban foglalt rendelkezé-

sek szerint az adatlap hátoldalán rögzíteni. A munkatérképen először mindig a művelési ágat érintő javaslatot kell a 3. pont szerint zöld színnel ábrázolni, amelyet piros ceruzával halványan ellentétes irányban sraffozni kell.

5. A helyszíni felülvizsgálat eredményeként javasolt művelési ág változások adatait tartalmazó adatlapokat a hátoldalon feltüntetett 1-es, 2-es, illetőleg 3-as csoportok szerint külön kell választani. Ezt követően az azonos csoportba tartozó adatlapokat a gazdaságok nevének betűsorrendjébe, ezen belül pedig helyrajzi szám sorrendbe kell szedni. /A zártkerti földrészletek adatlapjait a külterületi földrészletek adatlapjai után kell sorolni. Az első, második, illetőleg harmadik csoportba tartozó adatlapokról - csoportonként külön-külön három példányban - kimutatást /lásd 5. számú melléklet/ kell készíteni. A kimutatást a következők szerint kell kitölteni:

a/ A kimutatásokat elegendő mennyiségű nyomtatványból füzet alakban kell összeállítani és a borítólapon a kimutatás tartalmától függően 1-es, 2-es vagy 3-as számot kell feltüntetni.

b/ A nyomtatvány 1-11 rovataiba mindhárom kimutatás esetén az állami földnyilvántartás szerinti adatokat kell művelési áganként bejegyezni. A 12-22 rovatokba az 1-es és 2-es számú kimutatások esetében a Bizottság javaslatainak, a 3-as számú kimutatás esetében pedig a természetbeni állapotnak megfelelő adatokat kell ugyancsak művelési ágak szerint bejegyezni. Egy-egy sor kitöltése után a 11. és 22. rovatokban mutatkozó összes területeknek pontosan egyezni kell. Ennek érdekében a kimutatásokba csak a javaslattal érintett területet szabad bejegyezni, amely ha nem az egész földrészletre /alrészletre/ vonatkozik, a helyrajzi számot /az alrészleteti betűjelzést/ -ból -ből jelzéssel kell ellátni. Pl.: 056-ból vagy 0132/a-ból.

c/ Az 1-es, 2-es, illetőleg 3-as kimutatásba a Bizottság javaslataival érintett területek adatait a baloldali lapszélen a gazdaság neve előtt feltüntetett

1-től kezdődő sorszámok alatt, a gazdaságok sorrendjében külterületi és zártkerti elkülönítéssel kell bejegyezni. Ennek érdekében a nyomtatvány 2. rovatától kezdődően egy sorban - a rovatok átírásával - a gazdaság nevét és üzemi központjának pontos címét kell feltüntetni. A következő sorba "a/ Külterület" meghatározást kell írni, majd az ezután következő sorokba a vonatkozó külterületi földek adatait kell helyrajzi számaik emelkedő sorrendjében bejegyezni. A nyomtatvány 2-22 rovataiba bejegyzett területi adatokat gazdaságonként összesíteni kell, majd egy sor kihagyásával "b/ Zártkert" cím alatt a gazdaság zártkerti földjeire vonatkozó adatokat kell a külterülethez hasonlóan bejegyezni, amelvet ugyancsak összesíteni kell.

d/ A kimutatások kitöltése során az egyes gazdaságok között két sort üresen kell hagyni. Az egyéniek tulajdonában levő külterületi földek adatait "a/ Külterület" cím alatt - a szocialista gazdaságok után - folytatólagos sorszámok alatt és sorkihagyás nélkül kell a kimutatásokba beírni. A bejegyzett területi adatokat összesíteni kell. Ezt követően a termelészövetkezeti tagok és az egyéniek zártkerti földjeire vonatkozó adatokat kell "b/ Zártkert" cím alatt bejegyezni és a külterülethez hasonlóan összesíteni.

e/ Az egyéniek és termelészövetkezeti tagok zártkerti földjeire vonatkozó adatok zárzata után következő lapon /lapokon/ mindhárom kimutatásban főösszesítést kell készíteni: "a/ Külterületi főösszesítő" cím alatt az egyes gazdaságok javaslattal érintett területének összesített adatait kell a 2-22. rovatokba bejegyezni, amely előtt az 1. rovatba csak a gazdaság vonatkozó sorszámát kell beírni.

Egyéniek és termelészövetkezeti tagok esetében a sorszámot -tól -ig jelzéssel kell feltüntetni. A kimutatásokba bejegyzett adatokat szükség szerint oldalösszesítés formájában le kell zárni. A zárlat után következő sorba "b/ Zártkerti főösszesítő" cím alatt

az előzőekhez hasonlóan kell a Bizottság javaslatával érintett zártkerti földek adatainak főösszesítőjét elkészíteni. Mindkét főösszesítő esetében a nyomtatvány 11. és 12. számú rovataiban kimutatott összes területnek pontosan egyezni kell.

f/ A kimutatásokat - a földnyilvántartó szakirányításával - a községi tanács végrehajtó bizottság elnöke által a III. fejezet 4. c/ pontja szerint a munkálatokhoz rendelkezésre bocsátott munkaerő készíti el. A földnyilvántartó a kimutatások elkészítésének helyességéért és számszaki pontosságáért felelős, azokat köteles ellenőrizni, majd keltezéssel ellátni és a készítővel együtt aláírni.

XI. Fejezet.

Nem mezőgazdasági rendeltetésű földek helyszíni felülvizsgálata.

A/ B elterület felülvizsgálata.

A Vhr. 1.§-ának /2/ bekezdése kimondja, hogy a mezőgazdasági rendeltetésű földeknek nem tekinthetők, de mezőgazdasági művelés alatt álló vagy mezőgazdaságilag hasznosítható területeken rendeltetésszerű felhasználásukig mezőgazdasági termelést kell folytatni. A mezőgazdasági termelés kötelezettségéből következik, hogy a felülvizsgálati eljárást a mezőgazdasági művelés alatt álló, vagy mezőgazdaságilag hasznosítható, be nem épített földekre is ki kell terjeszteni.

A község belterületének és fejlesztendő külterületi településének /a továbbiakban: belterület/ felülvizsgálatához minden esetben meg kell hívni az elsőfoku építésügyi hatóság megbízottját, továbbá azokat az egyéb szakértőket, akiknek a felülvizsgálatban való részvétele szükséges. Az elsőfoku építésügyi hatóság megbízottja, - figyelemmel a község jóváhagyott általános rendezési tervére, ilyen hiányában a település rendezési, illetőleg házhelyrendezési tervére, továbbá az eljárásba bevont szakértők véleményére - tájékoztatja a Bizottságot a belterületre vonatkozó tervekről, adatokról.

Mindezekre figyelemmel a Bizottság elsősorban azt vizsgálja meg, hogy helyesen történt-e a belterületi határ megállapítása és nem vontak-e ki indokolatlanul területeket a mezőgazdasági termelésből.

Ha a Bizottság megállapítása szerint a belterületet indokolatlanul növelték meg, javaslatot tesz a belterületi határ módosítására és ezeknek a területeknek mezőgazdasági rendeltetésű földekké történő átminősítésére. A javaslatban helyrajzi számok szerint pontosan meg kell jelölni azokat a földrészleteket, amelyeknek a külterülethez való csatolását a Bizottság indokoltnak és szükségesnek tartja.

A javasolt új belterületi határvonalat - arra törekedve, hogy a nem mezőgazdasági rendeltetésű földek a belterületbe kerüljenek - a munkatérképen piros színnel kell ábrázolni.

Az Országos Építésügyi Szabályzat szerint csak a 3000 m^2 -nél /834 n.ölnél/ kisebb telekalakítások tartoznak az építésügyi hatóságok feladatkörébe. E-re figyelemmel a mezőgazdasági művelés szempontjából a 3000 m^2 , vagy az azt meghaladó belterületi földrészek jöhetnek tekintetbe. Az említett területi szabvány alkalmazásával azonban ügyelni kell arra, hogy az összefüggő földrészeket kell felülvizsgálni, függetlenül attól, hogy az egy vagy több tulajdont képező földrészeket külön-külön a 3000 m^2 -t elérik-e vagy sem. A felülvizsgálathoz tehát sok esetben a területi szabványon aluli belterületi adatlapokra is szükség lehet. Ilyen esetben a helyszíni felülvizsgálat során kell az összefüggő területek adatait megállapítani.

Ha a kérdéses földrészek felülvizsgálata során a Bizottság azt állapítja meg, hogy ezeken a területeken mezőgazdasági termelést nem folytatnak, javaslatot tesz arra, hogy ezeket a területeket - a községrendezési tervek /irányelvek/ figyelembe vételével - átmenetileg mezőgazdaságilag műveljék.

A felülvizsgálatot a IV. fejezet szerint előkészített adatlapok, valamint az ideiglenes nyilvántartási térkép fénymásolata, vagy a színes birtokvázlat alapján kell elvégezni.

A bizottsági javaslattal érintett földrészek adatlapjait külön kell kezelni, amelyről a felülvizsgálat megállapításának megfelelően "I.sz.Nyilvántartási jegyzék" nyomtatványon /lásd 6.számú melléklet/ helyrajzi szám sorrendben három példányban - kimutatásba kell foglalni mindazokat a földrészeket, amelyeken a Bizottság javaslata szerint átmenetileg mezőgazdasági termelést kell folytatni. A kimutatás borítékjára "Kimutatás község belterületi földrészeinek mezőgazdasági műveléséről" - feliratot kell írni. A kimutatásnak csak az 5-6., 8-9.

és a 11. rovatait kell kitölteni. Ha a javaslat nem az egész földrészletre vonatkozik, akkor a 13. rovatba csak az érintett terület nagyságát kell bejegyezni. A javaslattal érintett belterületi földrészleteket a munkatérképen nem kell ábrázolni.

B/ Az 1962. január 1. napja előtt más célra kijelölt nem mezőgazdasági területek felülvizsgálata. -

Ha a felülvizsgálat során a Bizottság azt állapítja meg, hogy az állami szerv, intézmény vagy vállalat, társadalmi szervezet, illetőleg szövetkezeti szerv vagy vállalat kezelésébe /használatába/ került földön nem valósult meg a létesítmény, amelynek elhelyezése céljából a területet kisajátították, továbbá, ha ez a terület a Bizottság megítélése szerint a szükséges mértéket meghaladja, az érdekelt vállalat vagy szerv vezetője, valamint a felügyeleti szervének kiküldöttje a helyszíni vizsgálat során köteles nyilatkozni a szükségletet meghaladó föld átadása felelősi.

A Bizottság megállapításait és javaslatait a X. fejezetben foglaltak szerint a földrendező feljegyzésbe foglalja, a földnyilvántartó pedig piros színnel a munkatérképen ábrázolja.

C/ Állami erdőgazdaságok területének felülvizsgálata. -

A földvédelmi törvény szerint az állami erdőgazdaságok a faállománnyal nem borított területekből csak annyit tarthatnak kezelésükben, amennyi illetményföldi fogatgazdaság, csemetekert és a vadvédelem céljára szükséges. Az ezt meghaladó területeket kötelesek a kijelölt állami gazdaság, illetőleg termelőszövetkezet részére átadni.

A felülvizsgálat kiterjed az erdőgazdaságoknak korábban erdőtelepítésre átadott és kijelölt, de be nem erdősitett területeire is.

A Bizottság a földnyilvántartási munkarészekből és az állami erdőgazdaság adataiból megállapítja, hogy az

erdőgazdaság

a/ mennyi faállománnyal nem borított területet tart kezelésében,

b/ hány igényjogosult erdészeti dolgozónak mekkora területet adott ki illetményföldként,

c/ fogatok ellátása céljára mennyi földet használ,

d/ csemetekert céljára - figyelemmel a távlati feladatokra is - mennyi területre van szüksége,

e/ a vadvédelem céljára mennyi terület szükséges.

A felsorolt célra szükséges területi igényeknél számitásba kell venni, hogy az állami erdőgazdaság területe több község határára is kiterjedhet. Ezért a felmerülő jogos igényt az állami erdőgazdaság valamennyi községben lévő területének figyelembevételével kell megállapítani. Az erdőgazdaság egész gazdálkodási területére vonatkozóan, közsegenkénti részletezéssel köteles a szükséges adatokat a Bizottság rendelkezésére bocsátani.

Az előzetes adatmegállapítás után a Bizottság az erdőgazdaság kiküldöttjének részvételével az erdőgazdaság területét a helyszínen felülvizsgálja. A helyszíni szemle során az erdőgazdaság képviselője köteles tájékoztatni a Bizottságot a tervezett új erdőtelepítésről is.

A helyszíni felülvizsgálat során a Bizottság az egész területre megállapítja, hogy mely részen nincs teljesen erdő és mely részek azok, amelyek mezőgazdasági művelésre alkalmasak.

A mezőgazdasági művelésre alkalmas, vagy arra gazdaságosan alkalmassá tehető területek adatainak rögzítését - ideértve a rét- és legelőterületeket is - a X. fejezetben foglaltak szerint kell elvégezni azzal a kiegészítéssel, hogy az ilyen területekre vonatkozóan külön irásbeli agronómiai szakvéleményt is kell adni és a jegyzőkönyvben meg kell határozni azt az állami gazdaságot, vagy termelőszövetkezetet, amely részére a Bizottság a kérdéses területátadást javasolja.

Az erdőgazdaság kezelésében tartható mezőgazdasági területek mértékére a következőket kell figyelembe venni:

- Az erdőgazdaság központjában dolgozó alkalmazottak legfeljebb 1 kat.holdat, a többi alkalmazottak, valamint az állandó munkások, - ha családfenntartók - legfeljebb 2 kat.holdat, ha nem családfenntartók, legfeljebb 1 kat.holdat kaphatnak /66/1956./ Erd.É.47./OEF.számú utasítás/. Hasonló elvek alapján kapnak illetményföldet az Állami Vadgazdaságok, az Erdőkémiai Vállalat központi és fűzkitermelő telepeinek dolgozói is.

- Egy fogat /egy pár ló/ évi abrakszükséglete az OT által engedélyezett norma alapján 48 q. Szálastakarmány szükséglete 88 q. A szálastakarmány felét réti és erdei széna képezi. Így egy pár ló takarmányozására szolgáló szántóföld szükséglet a talaj minőségétől függően 6-8 kat.hold.

- A csemetekerti területek céljára szükséges terület nagysága a megtermelendő csemete, suháng és sorfa mennyiségétől függően változik. Miután a csemeték nagy része, a suháng és sorfa pedig teljes egészében 2-5 évig tartó nevelést igényel, a szükséges terület ennek megfelelően nagyobbodik. Szükség van továbbá egy bizonyos területtelletre is azért, mert az őszi és a tavaszi kiemelésekkel egyidőben vetéseket, iskolázásokat, dugványozásokat és közbeeső ugarolást is teljesíteni kell. A csemetekerthez szükséges terület tehát bizonyos határok között változó.

Az állami erdőgazdaságok csemetekerti területszükséglete megyei bontásban a következő:

Bács-Kiskun megye	410-450 ha
Baranya megye	140-160 "
Békés megye	150-170 "
Borsod megye	200-230 "
Csongrád megye	170-190 "
Fejér megye	160-180 "

Győr-Sopron megye	190-210 ha
Hajdu-Bihar megye	270-300 "
Heves megye	180-200 "
Komárom-Esztergom megye	110-130 "
Nógrád megye	100-110 "
Pest megye	250-280 "
Somogy megye	260-290 "
Szabolcs-Szatmár megye	320-350 "
Szolnok megye	320-350 "
Tolna megye	70-90 "
Vas megye	120-130 "
Veszprém megye	250-280 "
Zala megye	80-90 "

A vadvédelem, valamint a vadkár elhárítás céljait szolgáló mezőgazdasági terület nagyságát úgy kell megállapítani, hogy az erdőszült területnek minimálisan 1 %-a legyen szántó, rét, kaszáló és ezen belül 30 % legyen a szántóföld aránya.

Az erdők kezelésének és használatának rendezésére vonatkozó részletes szabályokat külön Utmutató tartalmazza.

D/ Nyomvonalas létesítmények területének felülvizsgálata.

A Bizottság köteles felülvizsgálni, hogy a FT. 12.§-a alapján a különleges célú használat sérelme nélkül melyik külterületi földeken lehet gazdaságosan mezőgazdasági művelést folytatni. Ezért a Magyar Államvasutak, a Közlekedési - és Postaügyi Minisztérium, az Országos Vizügyi Főigazgatóság, stb. kezelésében lévő nyomvonalas létesítményekhez tartozó, különleges rendeltetésű földeket is - lehetőleg a mezőgazdasági rendeltetésű földek után - felül kell vizsgálni.

A különleges célt szolgáló ilyen területek között külön ki kell emelni a MÁV, a KPM, és a vizügyi szervek kezelésében lévő földeket, amelyek sok esetben a

szükségletet meghaladó mértékben foglalnak el mezőgazdasági rendeltetésű területeket korábban kisajátított nyomvonalas létesítmények irányának megváltoztatása vagy a kisajátítási határvonal hullópése folytán. Szükség esetén ezért a Bizottságnak a kisajátítási munkarészeket tüzetesen meg kell vizsgálnia.

Ez idő szerint is érvényben van a KPM. II. Ut-és Hidőosztályának 525.702/1960. számú utasítása, amely a felhagyott utterületeknek, valamint az utügyi célra nem szükséges területeknek további használatáról rendelkezik. Az utasítás szerint az utépitések és útkorrekciók során felhagyott utterületeket, továbbá utügyi célra már nem szükséges egyéb területeket az építkezések befejezését követő 30 napon belül az illetékes községi tanács végrehajtó bizottságának át kell adni. Az átadott területekről a község által kitermelendő anyag a községi tanács vb. tulajdonát képezi és ezt a helyi utépitési és fenntartási célokra használhatja fel, a területek hasznosításáról pedig az állami tartalékföldekre vonatkozó szabályok szerint kell gondoskodni. A felülvizsgálat során az illetékes Községi Igazgatóság kiküldöttjét meg kell hallgatni és a területek hasznosításáról - ha arról a községi tanács nem gondoskodott - a Bizottságnak kell javaslatot tenni.

A vízügyi létesítmények felülvizsgálatánál meg kell hallgatni a terület jelenlegi kezelőjét. Az ártterületeknek megművelése szempontjából figyelemmel kell lenni arra, hogy a helyileg ismert szokásos zöldár-szintek milyen művelési módot tesznek lehetővé.

A vízügyi szervek kezelésében lévő területek hasznosításánál ügyelni kell arra is, hogy a vízügyi létesítmények /árvízvédelmi töltések, ezek mindkét oldali előtere, árvízvédelmi fűz,- rőzsstermelő helyek, árvízvédelmi erdők, a csatornák partja, szabadon hagyandó sáv, dűnők, stb./ céljára elfoglalt területek rendeltetés szerű használatát ne akadályozza a mezőgazdasági művelés.

A folyók hullámterének hasznosításáról az 1006/-1962./III.13./Korm.számú határozat intézkedik. A felül-

vizsgálat során ennek a jogszabálynak végrehajtása tárgyában kiadott rendelkezéseket figyelembe kell venni.

E/ Honvédelmi célokat szolgáló mezőgazdasági területek felülvizsgálata.

A honvédelmi és rendészeti célokat szolgáló mezőgazdasági területek felülvizsgálása nem tartozik a Bizottság hatáskörébe.

XII. Fejezet.

Jegyzőkönyv, jelentés-javaslat és zárókimutatás
készítése.

1. A helyszíni vizsgálat lefolytatásáról a földrendező - a Bizottság tagjai közreműködésével - naponta, gazdaságonként 4 példányban részletes jegyzőkönyvet /lásd: 7.számú melléklet/ köteles készíteni. A jegyzőkönyvben a felülvizsgálat megállapításai mellett a Bizottság javaslatait is fel kell tüntetni.

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell valamennyi felülvizsgált földrészlet helyrajzi számát, továbbá azokat a jellemző adatokat /terület, művelési ág, használó, stb./, amelyek megváltoztatására vagy amelyekkel kapcsolatban kötelezettségek megállapítására a Bizottság valamilyen intézkedést javasol. A javaslat^{ot} minden esetben indokolni kell. A művelési ágra vonatkozó javaslatoknál a jegyzőkönyvben a javaslat végén zárójelben meg kell jelölni, hogy a X. fejezet 3. pontja szerint melyik kimutatásba kell a javaslattal érintett földrészletet felvenni.

A változással érintett földrészleteket helyrajzi számaik növekedő sorrendjében kell a jegyzőkönyvben feltüntetni.

A jegyzőkönyv végén csak a helyrajzi számok és az összterület megjelölésével kell felsorolni azokat a felülvizsgált földrészleteket, amelyekre a Bizottság változást nem javasolt.

Külön jegyzőkönyvet kell készíteni /4 példányban/ az építésügyi hatósággal, a felülvizsgálattal érintett gazdaságok felügyeleti szerveivel folytatott tárgyalásokról, továbbá, amikor a Bizottság szakértő közreműködését vette igénybe.

2. A felülvizsgálati jegyzőkönyv alapján a Bizottság működéséről megalakításától kezdve a helyszíni vizsgálat befejezéséig végzett munkájáról jelentés-javaslatot /lásd: 8.számú melléklet/ köteles készíteni.

Ennek alapján hozza meg a járási tanács végrehajtó bizottsága a földek rendeltetésszerű használatára vonatkozó határozatát.

A jelentés-javaslatban a megállapításokat és a javasolt intézkedéseket az alábbiak szerint kell csoportosítani:

I. "Tulajdoni és használati változások" cím alatt gazdaságokként részletezve a felülvizsgálati jegyzőkönyvben rögzített azokat a változásokat kell felvenni, amelyek eltérést mutatnak az állami földnyilvántartás adatai és a tényleges állapot között. A földrészletek adatait /helyrajzi szám, terület, régi és új tulajdonos, használó, kezelő/ fel kell sorolni. A cím végén a javaslati részben arra kell utalni, hogy a változások jogszerűségének vizsgálatára a járási tanács végrehajtó bizottsága az illetékes szakigazgatási szervét utasítsa.

II. "Művelési ágakra vonatkozó megállapítások és javaslatok" cím alatt a X.fejezet 3. pontja szerint készített 1-es, 2-es, 3-as számú kimutatásra utalva, a földrészletek külön felsorolása nélkül, tömören be kell számolni a megállapításokról, a javaslatokról és azok indoklásáról.

III. "Egyéb megállapítások és javaslatok" cím alatt az alábbi pontok szerint kell az adatokat csoportosítani:

1. A parlagon hagyott területek megművelésére vonatkozó kötelezettségek megállapítása.

2. Talajvédelemre és talajjavításra vonatkozó megállapítások és javaslatok.

3. Mezőgazdasági rendeltetésű földekre vonatkozó, s a fenti pontokban nem említett egyéb megállapítások és javaslatok.

IV. "A nem mezőgazdasági rendeltetésű földek felülvizsgálata" cím alatt az alábbi pontok szerint kell a felülvizsgálat eredményeit csoportosítani:

1. A belterület felülvizsgálata.
2. 1962. január 1. előtt más célra kijelölt nem mezőgazdasági területek felülvizsgálata.
3. Állami erdőgazdaságok területének felülvizsgálata.
4. Nyomvonalas létesítmények területének felülvizsgálata.

A III. és IV. cím alatt felsorolt pontokra vonatkozó megállapításokat és javaslatokat a helyrajzi számok, terület, művelési ág és a földhasználók megjelölésével kell elkészíteni, s a javasolt intézkedéseket is indokolni kell. A jelentésben az intézkedések végrehajtásának időpontjára minden esetben javaslatot kell tenni.

3. A földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálata után a Bizottságnak zárókimutatást /lásd: 9.számú melléklet/ kell készítenie, amely áttekintést ad a munkálatok eredményéről. A zárókimutatást a Bizottság jelentés-javaslatára alapján a földnyilvántartó a Bizottság titkárának közreműködésével köteles 6 példányban elkészíteni.

A zárókimutatás rovatait a X.fejezet 3. pontja szerinti kimutatások adatai alapján kell kiállítani.

4. A jelentés-javaslat mellékletét képezi a jegyzőkönyvön, az 1-es, 2-es és 3-as számú kimutatáson és a zárókimutatáson kívül a tisztázati térkép. A tisztázati térképen a Bizottság megállapításait és javaslatait a X. fejezetben említettek szerint kell ábrázolni és egyúttal a következő adatokat kell feltüntetni.

a/ Címfelirat: "TISZTÁZATI TÉRKÉP
község /város/ mezőgazdasági rendeltetésű
földjeinek helyszíni felülvizsgálatáról
19..."

b/ Magyarázat

/zöld keret, a terület vonalkázva és 1-es szám/

= javaslat a földnyilvántartás szerinti művelési ág helyesbitésére.

/zöld keret, a terület vonalkázva és 2-es szám/

= javaslat új művelési ág bevezetésére.

/zöld keret, a terület vonalkázva és 3-as szám/

= javaslat a földnyilvántartás szerinti művelési ág visszaállítására.

/piros keret és a terület vonalkázva/

= javaslat a tulajdonos, használó, kezelő vagy belterületi határ megváltoztatására.

/A tulajdonra, használatra, kezelésre és művelési ágra vonatkozó együttes javaslat esetén a piros és zöld vonalkázást ellentétes irányban kell elvégezni./

Keltezés, valamint a Bizottság elnöke, titkára és a földnyilvántartó aláírása.

5. A felülvizsgálat megállapításaival és javaslataival kapcsolatos írásbeli és rajzi munkarészeket a jelen Utmutató 11. számú melléklete szerinti kimutatásban meghatározott példányszámban és az ott megjelölt **szerzők** részére kell előkészíteni.

XIII. fejezet.

A Bizottság jelentés-javaslatának felülvizsgálata.

1. A Bizottság által készített jelentés-javaslatot a községi tanács végrehajtó bizottságának a felülvizsgálati eljárás befejezése után haladéktalanul meg kell tárgyalni. Ezért már a felülvizsgálat ütemtervének a VII. fejezet szerinti kidolgozásánál számításba kell venni, hogy a felülvizsgálat befejezése után előreláthatólag milyen időpontban kerülhet sor a jelentés-javaslat megtárgyalására. A községi tanács végrehajtó bizottsága elnökének figyelmét kellő időben fel kell hívni, hogy gondoskodjék a végrehajtó bizottság összehívásáról. A végrehajtó bizottság ülésén a Bizottság tagjai és a földnyilvántartó is vegyenek részt a szükséges tájékoztatások megadása céljából.

A községi tanács végrehajtó bizottsága megtárgyalja a Bizottság jelentését-javaslatát és állásfoglalását, valamint esetleges észrevételeit ahhoz mellékeli.

2. A községi tanács végrehajtó bizottsága által megtárgyalt jelentés-javaslatot az összes munkarészekkel együtt a Bizottság titkára köteles a járási mezőgazdasági osztálynak átadni.

A járási mezőgazdasági osztály agronómiai és földrendezési szempontból a jelentés-javaslatot és munkarészeit haladéktalanul köteles megvizsgálni. Ellenőrizni kell, hogy a Bizottságnak az eljárás során készített jegyzőkönyvben felvett megállapításai és javasolt intézkedései egyeznek-e a munkarészekkel és valamennyi javaslatot tartalmaznak-e. Külön gondot kell fordítani arra, hogy a művelési ágváltozásra, a talajjavításra, a talajvédelemre, továbbá az erdőtelepítésre javasolt intézkedések megvalósítására milyen időpontban, milyen feltételektől függően kerülhet sor és a javaslatok milyen állami eszközök igénybevételeivel valósíthatók meg.

Ha a járási mezőgazdasági osztály a jelentés-javaslat és a munkarészek megvizsgálása során azt állapítja

meg, hogy a javaslatok nem megalapozottak, vagy a munkarészek hiányosak, javításra, vagy módosításra szorulnak, a mezőgazdasági osztály vezetője a megállapított hiányosságok megszüntetéséről intézkedik.

Ha a járási mezőgazdasági osztály a jelentés-javaslatot a jogszabályok szerint megfelelőnek találja, azt véleményének közlése mellett határozathozatal végett a járási tanács végrehajtó bizottságához köteles előterjeszteni.

A járási végrehajtó bizottság ülésén a jelentés-javaslat megtárgyalásánál a mezőgazdasági osztályvezető és a járási földrendező is vegyen részt. A mezőgazdasági osztály vezetője ismertesse az ülésen a földvédelmi törvény jelentőségét, célkitűzéseit, a bizottsági jelentés-javaslat fontosabb részeit, különösen azokra az esetekre hívja fel a figyelmet, amelyeknél a felülvizsgálat során a földhasználók, a községi tanács végrehajtó bizottságának vagy a Bizottság tagjai között vita merül fel.

A járási mezőgazdasági osztály előterjesztése alapján a járási tanács végrehajtó bizottsága határozatot hoz a jelentés-javaslat elfogadásáról és a további intézkedésekről.

A Bizottság jelentés-javaslatának a községi tanács végrehajtó bizottsága által történő megtárgyalását, felülvizsgálatát és a járási tanács végrehajtó bizottsága elé való terjesztését úgy kell megszervezni, hogy a vonatkozó határozat meghozatalára a Bizottság munkájának befejezését követő 30 napon belül lehetőség sor kerüljön.

XIV. fejezet.

A földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálatáról szóló határozat elkészítése és kiadása.

A járási tanács végrehajtó bizottsága határozatában /lásd: 10.számú melléklet/ a XII. fejezet 2. pontjában felsorolt munkarészekre utalással rendelkezik a javasolt intézkedések végrehajtására.

Azokban az esetekben, amikor az intézkedés a járási végrehajtó bizottság hatáskörét meghaladja, vagy a végrehajtáshoz szükséges intézkedés nem tartozik hatáskörébe /pl. a község b. elterületének módosítása, stb./, határozatában illetékes szakigazgatási szervét a szükséges intézkedés megtételére utasítja.

A végrehajtó bizottság határozatát a munkarészek csatolása mellett meg kell küldeni /lásd: 11.számú melléklet/, az illetékes községi tanács végrehajtó bizottsága elnökének, a megyei mezőgazdasági osztálynak és jogerőre emelkedés után a megyei felügyelőségnek. A határozatnak a földhasználók bármilyen kötelezettségét megállapító rendelkezéseiről az érdekelteket a határozat kivenetével kell értesíteni.

A végrehajtó bizottság határozata ellen az érdekeltek az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957.évi IV. törvény szerint fellebbezéssel élhetnek. A fellebbezés elbírálása előtt meg kell hallgatni a megyei mezőgazdasági osztály véleményét.

A jogerős határozat alapján szükséges földmérési és földnyilvántartási feladatok végrehajtásáról a megyei felügyelőség köteles gondoskodni.

XV. fejezet.

Jelentések a felülvizsgálat munkálatairól.

A felülvizsgálat ideje alatt, majd annak befejezése után a III. fejezet 2.c/, 3.e/ és 6.d/ pontjában említett szervek kötelesek rendszeres tájékoztatást adni a munkálatok állásáról és a végrehajtás tapasztalatairól.

A járási mezőgazdasági osztály minden hónap 5. napjáig tegyen jelentést a megyei mezőgazdasági osztálynak, a megyei mezőgazdasági osztály pedig a járási jelentéseket összesítve ugyancsak havonta, legkésőbb a hónap 15. napjáig a Földművelésügyi Minisztérium Földbirtokpolitikai Főosztályának.

A jelentéseket a helyszínen is ellenőrzött adatok és az ellenőrzés tapasztalatai alapján kell összeállítani.

A járási földrendező a járási végrehajtó bizottság határozatának megfelelően köteles ellenőrizni a Bizottság által a XII. fejezet 3. pontja szerint elkészített zárókimutatást. Ha a végrehajtó bizottság a jelentésben foglaltakra vonatkozóan olyan változtatásokat rendelt el, amelyek a zárókimutatás számszerű adataiban is változtatásokat eredményeztek, a változásokat a vonatkozó kimutatások és zárókimutatások valamennyi példányának megfelelő rovataiban a számszerű adatokat piros tintával módosítani kell. A zárókimutatás ellenőrzését a járási földrendező aláírásával igazolja.

Az ellenőrzött zárókimutatást a 11.számú melléklet szerint megjelölt szervek részére azonnal meg kell küldeni.

XVI. fejezet.

A felülvizsgálat befejezése utáni feladatok.

A járási tanács végrehajtó bizottságának a Bizottság helyszíni felülvizsgálata során tett megállapításairól és javasolt intézkedéseiről hozott határozata részletesen tartalmazza azokat a feladatokat, amelyeket a földvédelmi törvény célkitűzéseinek megfelelően azonnal, vagy egyéb feltételektől függően később kell végrehajtani.

A felülvizsgált községekben rendszeresen ellenőrizni kell a megjelölt feladatok végrehajtását. A tavaszi határ-~~szemlék~~ szemlék során a járási mezőgazdasági osztályok ellenőrizték a határozatnak a földek kötelező megművelésére vonatkozó rendelkezései betartását. Állandó figyelemmel kell kísérni a felülvizsgálat után a földek tulajdonában, használatában, művelési ágában bekövetkezett változásokat, hogy azok megfeleljenek a földvédelmi törvény rendelkezéseinek. Törvénytörő változások esetén a felelős személlyel szemben haladéktalanul folyamatba kell tenni a szabálysértési eljárást.

A járási mezőgazdasági osztály a további művelési ágváltozási kérelmek elbírálásánál is köteles alapul venni a járási végrehajtó bizottság határozatában foglaltakat. Célszerű, ha a járási és a megyei mezőgazdasági osztály évenként átfogó beszámoló jelentést készít a végrehajtó bizottság részére a földhasználatok felülvizsgálatának tapasztalatairól és a földek rendeltetésszerű használatának biztosítása érdekében szükséges további intézkedésekről. Ezeknek a beszámoló jelentéseknek tárgyalása során a végrehajtó bizottságnak módjában áll megvizsgálni, hogy az illetékes szakigazgatási szervek hogyan intézkedtek a feladattukká tett esetekben.

A megyei és a járási mezőgazdasági osztály fordítson gondot arra, hogy a felülvizsgálati iratokat és munkarészeket a községekben és a járási mezőgazdasági osztályon megfelelő és hozzáférhető helyen megőrizték, s így azok a további intézkedésekhez rendelkezésre álljanak.

III. rész.

F Ü G G E L É K

1. számú melléklet. /Minta a felülvizsgálat előkészíté-
sét elrendelő határozatra./

..... Megyei Tanács VB.Elnökétől,

...../196.. szám. Tárgy:községben
a mezőgazdasági rendelte-
tésű földek felülvizsgá-
latának előkészítése.

.....község /város/ területének a me-
zőgazdasági rendeltetésű földek védelméről szóló 1961. ...
évi VI.törvény 2.§-ában meghatározott felülvizsgálat elő-
készítése érdekében a végrehajtó bizottságtól nyert fel-
hatalmazás alapján meghoztam a következő

h a t á r o z a t o t :

..... község /város-/ban a földek rendel-
tetésszerű használatának felülvizsgálatához szükséges elő-
készítő munkálatok végrehajtását 196.. évhó ...
napjától kezdődően elrendelem.

Felhivom járási tanács vb. elnökét, hogy
az előkészítéssel kapcsolatos intézkedéseket a járási mező-
gazdasági osztály és a községi tanács VB.utján tegye meg.

Megkeresem az ÁFTH megyei felügyelősé-
gét, hogy a szükséges földmérési és földnyilvántartási e-
lőkészítő munkálatokat végezze el.

I n d o k o l á s .

A megyei mezőgazdasági osztálynak az ÁFTH megyei
felügyelőségével egyetértésben előterjesztett javaslatára
az 1961.évi VI. törvény 2.§-ában, illetőleg a 7/1962. -
/III.13./Korm.számú rendelet 2.§-ában foglaltak alapján
fentiek szerint határoztam.

Erről értesítést kapnak:

1. Járási Tanács VB.Elnöke,
2. Járási Tanács VB.Mezőgazdasági Osztály Vezető-
je,
3. Községi Tanács VB. Elnöke

4. Megyei Tanács VB. Mezőgazdasági Osztály vezető-
je

5. ÁFTH..... megyei felügyelőségének vezetője

.....

6. Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal, Bu-
dapest, V. Guszev u. 19.

7. Földművelésügyi Minisztérium Földbirtokpolitikai
Főosztálya, Budapest, V. Kossuth
Lajos tér 11.

..... 196 ... év hó .. napján.

.....

megyei tanács VB. elnöke

2.számú melléklet. /Minta a felülvizsgálat elrendeléséről szóló határozatra./

..... Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága.

...../196 .. szám. Tárgy:község-
/város-/ban a mezőgazdasági rendeltetésű
földek felülvizsgálatának elrendelése.

A mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről szóló 1961. évi VI.törvény 2.§-a alapján a végrehajtó bizottság a 7/1962./III.13./Korm.számú rendelet 2.§ /1/ bekezdésében biztosított jogkörben meghozta a következő

h a t á r o z a t o t :

A végrehajtó bizottság község /város/ területén a földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálatát elrendeli. A felülvizsgálatot 196 ... évhó ... napján kell megkezdeni és legkésőbb 196...év hó ... napján kell befejezni.

Felhívja a községi tanács végrehajtó bizottsága elnökét, hogy a jelen határozatot a községben szokásos módon tegye közhirrre.

I n d o k o l á s .

A mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről szóló 1961. évi VI.törvény 2.§-a szerint a község egész területére kiterjedően felül kell vizsgálni a földek rendeltetésszerű használatát. A megyei tanács vb. mezőgazdasági osztálya az ÁFTH. megyei felügyelőségével egyetértésben javaslatot tett és az eljárás végrehajtásának feltételei a községben megvannak.

Erről értesítést kapnak:

1. Községi Tanács Végrehajtó Bizottságának Elnöke
2. Járási Tanács Végrehajtó Bizottságának Elnöke
3. Járási Tanács VB.Mezőgazdasági Osztály Vezetője
.....
4. Megyei Tanács VB.Mezőgazdasági Osztály Vezetője
.....

5. ÁFTH. megyei felügyelőségének vezetője,

6. Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal, Buda-
pest, V.Guszev u.19.

7. Földművelésügyi Minisztérium Földbirtokpolitikai
Főosztálya, Budapest, V.Kossuth Lajos tér 11.

..... 196 .. év hó .. napján,

.....
megyei tanács VB. elnöke

3.számú melléklet. /Minta a felülvizsgáló bizottság alakuló ülésének jegyzőkönyvére./

J e g y z ő k ö n y v .

készült községi tanács VB. hivatali helyiségében 196 .. év hó ,... napján.

Tárgy: A község területének az 1961. évi VI.törvény 2.§-a szerinti felülvizsgálatára létesített bizottság alakuló ülése.

Jelen vannak: A Bizottság állandó tagjai:

elnöke/név//községi tanács vb. elnöke,vagy megbizott vb.tag/,

titkára /név//hivatali beosztása/,

mezőgazdász /név//hivatali beosztása/,

A Bizottság esetenkénti tagjai:

..... /név/mg.tsz.elnöke /mezőgazdásza, stb./,

..... /név/tszcs.elnöke /mezőgazdásza,stb./

..... /név/ szakszöv.elnöke /mezőgazdásza,stb./,

..... /név/ ág.igazgatója /mezőgazdásza,stb./,

..... /név/ áll.erdőgazd. /beosztása/,

..... /név/stb.

..... /név/stb.

/itt kell felsorolni a felülvizsgálattal érintett gazdaságok, vállalatok, vagy egyéb szervek megbizottjait./

Az ülés egyéb résztvevői:

..... /név/ az ÁFTHmegyei felügyelősége által a Bizottság mellé kirendelt földnyilvántartó.

..... /név/ megyei tanács vb. mg.o. kiküldöttje.

..... /név/ stb.

..... /név/ stb.

A Bizottság elnöke megnyitja az ülést és ismerteti a
.....megyei tanács végrehajtó bizottságának a felülvizs-
gálat elrendeléséről szóló 196... számú határozatát.

A Bizottság titkára ismerteti a felülvizsgálat célját, jelen-
tőségét, az előkészítő munkálatok eredményét, a Bizott-
ság feladatait és munkarendjét.

A földnyilvántartó a munkatérkép alapján tájékoztatja a Bi-
zottságot a községben földdel r endelkező gazdaságok adatai-
ról és elhelyezkedéséről.

A Bizottság titkárának javaslatára - annak megvitatása után,
- a Bizottság a felülvizsgálat végrehajtására az alábbi ü-
temtervet fogadja el:

..... hó ..-ig ... -ig állami gazdaság terü-
letén,
* hó ..-ig ... -ig mg.tsz. területén,
..... hó ..- ... -ig mg.tszcs.területén,
..... hó ..- ... -ig szakszövetkezet terü-
letén,
..... hó ..- ... -ig stb.
..... hó ..- ... -ig stb.

hajtja végre a felülvizsgálatot.

A felülvizsgálat befejezésének előrelátható időpontja 1960..év

.....hó ... napja. A Bizottság a felülvizsgálatról szóló
jelentés-javaslatát hó ..-tól ...-ig készíti el.

A községi végrehajtó bizottság előreláthatóanhó....
napján tárgyalhatja meg a Bizottság jelentés-javaslatát.

A Bizottság elnöke felhívja az érdekelt gazdaságok /vállá-
latok,stb./ vezetőit, hogy a meghatározott időpontban meg-
bizottjuk a felülvizsgálatban vegyen részt és a gazdaság
gondoskodják jármű rendelkezésre bocsátásáról.

A jegyzőkönyv^{e t} felolvasás után jóváhagyólag aláírják.

Kmft.

.....
.....
.....

4.számú melléklet.

----- betétszám

NYILVÁNTARTÁSI ADATOK

[illegible]

hrsz.

[illegible]

5.számú melléklet.

----- megye

----- járás

----- község

----- számú

KIMUTATÁS

a művelési ágaknak a mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről szóló
1961. évi VI. törvény alapján végrehajtott bizottsági felülvizsgálatáról.

Kitöltési utasítás

1. A mezőgazdasági rendeltetésű földek felülvizsgálata során a bizottságnak a művelési ágakra vonatkozó javaslatainak megfelelően kell a kimutatást kitölteni és a címében megjelölni, hogy 1., 2., vagy 3. számú kimutatásról van szó.

Az 1. számú kimutatás tartalmazza az állami földnyilvántartás adataival szemben a természetben már végrehajtott azokat a művelési ág változásokat, amelyeket a felülvizsgáló bizottság az állami földnyilvántartáson átvezetni (pl. az állami földnyilvántartás szerint legelő, a felülvizsgálat megállapítása szerint szántó és a bizottság szántó művelési ág átvezetését javasolja).

A 2. számú kimutatás tartalmazza azokat a művelési ág változásokat, amelyeket a felülvizsgáló bizottság az állami földnyilvántartással és a természetbeni állapottal szemben végrehajtani javasol. (pl. a nyilvántartás szerint szántó, a felülvizsgálat szerint legelő és a bizottság erdő művelési ágat javasol).

A 3. számú kimutatás tartalmazza azokat a művelési ág változásokat, amelyeknél a felülvizsgáló bizottság az állami földnyilvántartás szerinti művelési ágak visszaállítását javasolja (pl. az állami földnyilvántartás szerint szántó, felülvizsgálat megállapítása szerint legelő és a bizottság a szántó visszaállítását javasolja).

2. A kimutatásba csak a javaslattal érintett területrészt szabad felvenni, amelyeket földhasználónként folyamatosan kell bejegyezni. Egy-egy földhasználó területe felülvizsgálatának befejezése után az adatokat összesíteni kell.

3. A kimutatásba a külterületi adatok bejegyzése és összegezése után a zártkerti adatokat kell beírni.

4. A felülvizsgálat befejezésekor az egyes területhasználók összesített adatait — külterületi és zártkerti elkülönítéssel összegezni kell.

[illegible]

7.számú melléklet. /Minta a felülvizsgálati jegyzőkönyv elkészítésére./

J e g y z ő k ö n y v

készült községi tanács vb. hivatali helyiségében 196 ... év hó ... napján.

Tárgy:..... /földhasználó megnevezése/ területének felülvizsgálata.

Jelen vannak:

..... /név/ a Bizottság elnöke,
..... /név/ a Bizottság titkára,
..... /név/ a Bizottság mezőgazdája,
..... /név/ a termelőszövetkezet megbizottja,
..... /név/ a földnyilvántartó
..... /név/ jegyzőkönyvvezető.

A/földhasználó megnevezése/ állami földnyilvántartás szerinti területe kh. Ebből szántó kh, rét kh, szőlő kh., legelő kh., erdő kh., nádaskh. művelés alól kivett kh. /Ezeket az adatokat csak egy alkalommal, a gazdaság területének felülvizsgálata megkezdésekor kell jegyzőkönyvbe foglalni./

A Bizottság a mai napon a gazdaságnak a dűlőben /határrészen/ lévő területeit vizsgálja meg.

A felülvizsgálat alapján az alábbi változásokat állapította meg:

1. A 045/10 hrsz.alatt nyilvántartott 4 kh. 327 n.öl legelő ténylegesen teljes egészében szántóterület. Az eltérés oka, hogy a művelési ágban bekövetkezett változást, a legelő feltörését nem jelentették be.

Javaslat: A terület művelési ágát a tényleges

állapotnak megfelelően szántóra kell változtatni. /1.számú kimutatás./

2. A 090/2 hrsz.alatt nyilvántartott 3 kh. szántó területből 1 kh-at Lázár József egyéni gazdálkoró használ. Az eltérés oka, hogy nevezett részére a tsz.határozat nélkül csereingatlant adott.

Javaslat: A járási tanács mezőgazdasági osztálya vizsgálja meg a terület kiadásának körülményeit és annak alapján hozzon megfelelő határozatot.

3. A 0110/1 hrsz. alatt nyilvántartott 3 kh. 456 n.öl szántó a tényleges állapot szerint legelő. Az eltérés oka, hogy

Javaslat: A tényleges állapottal szemben az állami földnyilvántartás szerinti művelési ágot azonnal vissza kell állítani, mert
/3.számú kimutatás/;

4. A 0120/4 hrszámú 15 kh. n.öl területű szántó művelési águ földnek a használója az állami földnyilvántartás szerint, ténylegesen pedig amg. termelőszövetkezet használja.

Az eltérés oka, hogy a két gazdaság erre a területre közös megállapodás alapján önkéntes földcserét hajtottak végre, de megállapodásukat még nem kötötték meg írásban és így azt a járási mezőgazdasági osztály nem hagyta jóvá.

Javaslat: A Bizottság keresse meg a járási mezőgazdasági osztályt, hogy az önkéntes földcseréről szóló megállapodás írásba foglalására az érdekelteket hívja fel és a jóváhagyás tekintetében intézkedjék.

5. A 0148 hrszámú 25 kh. 132 n.öl területű szántó művelési águ föld a víz pusztító hatásának van kitéve, mert a termelőszövetkezet a domboldalon fekvő területet a lejtés irányába műveli.

Javaslat: Kötelezni kell a gazdaságot, hogy a következő gazdasági évben a terület művelési módját változtassa meg és a lejtés irányára merőlegesen folytasson művelést.

6. A 0149/3 hrszámu 1 kh. - n.öl művelési águ földből 400 n.öl területet kivontak a művelés alól azáltal, hogy ott anyaggödröt létesítettek. Ezzel a Bizottság nem ért egyet, mert a gazdaságnak rendelkezésére áll olyan terület, amely mezőgazdasági művelésre nem alkalmas, de anyaggödör létesítésére megfelelő.

Javaslat: Kötelezni kell a gazdaságot, hogy a megjelölt területet a korábbi művelési ágnak megfelelően talajjegytengetéssel mezőgazdasági termelésre azonnal tegye alkalmassá és kezdje meg a terület művelését.

7. A 0152/4 hrszámu 10 kh. 600 n.öl területü földrészlet az állami földnyilvántartás szerint szántó, a természetben pedig kopár legelő. A művelési ágot ténylegesen azért változtatták meg, mert a 30°-os lejtésü, a szél pusztító hatásának kitett terület szántóként nagyüzemileg nem volt művelhető.

Javaslat: A Bizottság a földrészlet beerdősítését javasolja, mert
/2.számu kimutatás/.

8. /További megállapítások és javaslatok/

9. :

stb. :

:

:

:

:

25. A Bizottság felülvizsgálta még ahrszeru,
....., hrszeru, hrszeru /helyrajzi szameru n6-
vekv6 sorrendjeben kell felsorolni azokat a f6ldr6szleteket,
amelyeket a Bizottsag ezen a napon meg felulvizsgalt es
a jegyz6konyvben felsorolt sorszameru kozott nem szerepel-
nek./

6sszesen kh. n.6l területu f6ldr6szletek,
amelyeknek a természetben talalt allapota megegyezik az
allami f6ldnyilvantartas adataival es amelyekre vonatkoz6-
an a Bizottsag valtoztatast nem javasol.

Kmft.

Alairjak a jelenlev6k.

8.számú melléklet. /Minta a Bizottság felülvizsgálatának eredményét összefoglaló jelentés-javaslatra./

J e l e n t é s - j a v a s l a t

.....községben a földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálatáról és az annak alapján javasolt intézkedésekről.

Első rész.

A felülvizsgálat elrendelése, a Bizottság megalakulása.

.....megyei tanács végrehajtó bizottsága a megyei mezőgazdasági osztály vezetőjének javaslatáraközségben a földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálatát/196...számu határozatával elrendelte.

A felülvizsgálat végrehajtására létesített bizottság /a továbbiakban: Bizottság/ 19...év.....hó...napján megalakult.

A Bizottság elnöke:.....a községi tanács vb. elnöke /vagy helyettese/. Állandó tagjai:.....
.....földrendező ésmezőgazdász.

A Bizottság megalakulásáról külön jegyzőkönyv készült.

A Bizottság a helyszíni munkálatok megkezdése előtt megvizsgálta a járási tanács mezőgazdasági osztálya, illetőleg az ÁFTH megyei felügyelősége által az előkészítés során készített munkarészeket és megállapította, hogy azok megfelelőek és hiánytalanul rendelkezésre állnak.

A Bizottság a helyszíni vizsgálat megtartására és annak sorrendjére ütemtervet készített, s ennek megfelelően a kitűzött határidőre fejezte be a felülvizsgálatot.

Második rész.

@ mezőgazdasági rendeltetésű földek helyszíni felülvizsgálata.

A Bizottság a helyszíni vizsgálatot a gazdaságok területi elhelyezkedésének sorrendjében folytatta le. A vizsgálat eredményeit, megállapításait és javaslatait a felülviz-

vizsgálati jegyzőkönyvben naponta rögzítette.

A felülvizsgálat során a területek földnyilvántartási állapotának - használók és művelési ágak tekintetében - a tényleges állapottal a helyszínen történt egyeztetésével a Bizottság az alábbiakat állapította meg:

I. fejezet.

Tulajdoni és használati változások.

A Bizottság az állami földnyilvántartás adataival szemben az alábbi tulajdoni és használati eltéréseket állapította meg:

1. állami gazdaság használatában lévő földek közül:

a/ 012 hrszámu 28 kh. 1175 n.öl területű szántó művelési águ földből 5 kh 200 n.öl területet,
/név/.....község /város/utca /tér/
.....sz.alatti lakos egyéni gazdálkodó használ.

b/ 028 hrszámu 56 kh 718 n.öl területű szántó művelési águ földet teljes egészébenmg.
tsz. /székhelye:/ használja.

c/ 038/2 hrszámu 116 kh. 318 n.öl területű rét ..
művelési águ földből mintegy 50 kh területet.....
állami gazdaság /székhelye:...../ használ.

d/ 057/8 hrszámu 865 n.öl terület szőlő művelési águ földet teljes egészében/név/.....
község /város/utca /tér/szám alatti lakos amg.tsz. tagja használja.

e/ Stb., stb. /a felsorolás a helyrajzi számok növekvő sorrendjében történjék./

2. mg.termelőszövetkezet használatában lévő földek közül:

a/

b/

c/ stb., stb. /felsorolás a fentiek szerint/

3. Egyéni gazdálkodók területén megállapított tulajdoni és használati eltérések:

a/ 025/3 hrszámu 1 kh. 145 n.öl területü szántó művelési águ föld az állami földnyilvántartás adatai szerint/név/.....község /város/utca /tér/szám alatti lakos tulajdonát képezi, ténylegesen/név/.....község /város/utca /tér/....szám alatti lakos jogcim nélkül használja.

b/ Stb.

4. A zártkert területén megállapított tulajdoni és használati eltérések:

a/

b/

c/ stb. /felsorolás az egyéni területeknél ismertett minta szerint/.

/A földhasználók felsorolása a felülvizsgálati jegyzőkönyvben rögzített sorrendnek megfelelően történik./

Javaslat: A Bizottság javasolja, hogy a járási nács végrehajtó bizottsága utasítsa a járási mezőgazdasági osztályt a változások jogszerűségének 30 napon belül történő megvizsgálására. A mezőgazdasági osztály a saját hatáskörébe tartozó intézkedéseket azonnal tegye meg és a hatáskörébe nem tartozó intézkedések megtételére a megállapított tényállás közlése mellett keresse meg az illetékes szervet.

II. fejezet.

Művelési ágakra vonatkozó megállapítások és javaslatok.

A Bizottság a földek művelési ágára vonatkozó megállapításait és javaslatait három csoportba sorolta és az egyes csoportokba tartozó földekről külön-külön a mellékelt

kimutatásokat készítette.

1. Az 1.számú kimutatásban azokat a földrészleteket tüntette fel, amelyeknek a természetben talált művelési ága eltér az állami földnyilvántartás szerint nyilvántartott állapottól és a tényleges állapot fenntartását a Bizottság indokoltnak tartja.

a/ Asorszám alatt feltüntetett állami gazdaság kezelésében lévő, összesen 2 68 kat.hold 769 n.öl területen hajtottak végre ténylegesen művelési ágváltozást.

- Ahelyrajzi számú /növekvő sorrendben/ szántó művelési águ földrészletek talajpusztulásnak voltak kitéve és a művelési ág gyümölcsössé történő megváltoztatásával a talaj további pusztulását megakadályozták.

- Ahrszu földrészletek korábban rét- és legelő területek voltak. A művelési ágot ténylegesen szántóra változtatták meg, mert így a földek gazdaságosabban hasznosíthatók.

- Ahelyrajzi számú földrészleteket az állami földnyilvántartás művelésből kivett területekként tartja nyilván. A gazdaság ezeknek a földeknek művelési ágát tereprendezéssel és talajjavítással szőlő művelési ággá alakítva bevonta a termelésbe.

- Stb..... /A kimutatásban szereplő valamennyi azonos okból bekövetkezett változást kell ily módon összevontan felsorolni./

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizottsága rendelje el, hogy az ÁFTH megyei felügyelősége az 1.számú kimutatásba foglalt földrészletekre vonatkozóan az állami földnyilvántartás szerinti művelési ágakat a természetbeni állapotnak megfelelően helyesbitse.

A javaslat elfogadása és végrehajtása esetén az egyes művelési ágak növekedése és csökkenése a következőként alakul:

<u>Művelési ág</u>	<u>Növekedés</u>	<u>Csökkenés</u>
Szántó	kh	kh
Rét	"	"
Szőlő	"	"
Kert	"	"
Gyümölcsös	"	"
Legelő	"	"
Erdő	"	"
Nádas	"	"
Művelés alól ki- vett terület	"	"
Összesen:	kh	kh

2. A 2.számú kimutatás tartalmazza azokat a földrészleteket, amelyeknek természetben talált művelési ága az állami földnyilvántartás szerinti művelési ágtól eltér vagy megegyezik ugyan, de a Bizottság az állami földnyilvántartás adataival és a tényleges állapottal szemben a művelési ág megváltoztatását tartja indokoltnak.

a/

b/

c/

stb.

/Az 1.pontban szereplő részletesítés és sorrend szerint kell a megállapításokat és az indokolást megtenni./

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizottsága a mezőgazdasági osztály útján kötelezze az érintett gazdaságokat, hogy a jelentés mellékletét képező 2.számú kimutatásban megjelölt új művelési ágakra térjenek át és a művelési ágváltoztatás végrehajtását a községi mezőgazdasági szakigazgatási szervnél jelentésék be.

A javaslat elfogadása és végrehajtása esetén az egyes művelési ágak növekedése és a csökkenése a következőként alakul:

/.....az 1.ponthoz hasonlóan./

3. A 3.számú kimutatás részletesen tartalmazza azokat a földrészleteket, amelyeknek a művelési ágát az állami föld-

nyilvántartással szemben már ténylegesen megváltoztatták, de a Bizottság az állami földnyilvántartás szerinti művelési ágak visszaállítást tartja szükségesnek, mert a változtatások indokolatlanul, a népgazdasági érdekekkel ellentétben történtek, s a fölárészleteket a korábbi művelési águkban gazdaságosabban lehet hasznosítani.

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizottsága a mezőgazdasági osztály útján kötelezze a 3.számú kimutatásban tételesen felsorolt gazdaságokat az ott megjelölt művelési ágak azonnali visszaállítására.

III. fejezet.

Egyéb megállapítások és javaslatok.

1. A parlagon hagyott területek megművelésére vonatkozó kötelezettségek megállapítása.

A Bizottság a helyszíni felülvizsgálat során az alábbi mezőgazdasági rendeltetésű földeket találta megműveletlenül:

a/állami gazdaság kezelésében lévő földek közül

ahrszámuművelési águkhn.öl terület,

..... " " " " " "

stb. /a hrszámok növekvő sorrendjében felsorolva./

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizottsága kötelezze a felsorolt gazdaságokat a parlagterületek azonnali megművelésére.

2. Talajvédelemre és talajjavításra vonatkozó megállapítások és javaslatok:

a/ Talajpusztulásnak vannak kitéve a helytelen művelési mód /szél, víz pusztítása, stb./ következtében amezőgazdasági termelőszövetkezet, aállami gazdaság, valamintvállalat használatában lévőhelyrajzi számu, összesenkh.....n.öl területek. /A mezőgazdásznak a jegyző-

könyvben rögzített megállapításait kell az esetek jelle-
ge szerint és azon belül gazdaságonként csoportosítva
leírni./

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizott-
sága kötelezze a gazda-
ságot, hogy a hrszámú területek mü-
velési módját változtassa meg és a lejtés
irányára merőlegesen folytasson művelést.

b/ A Bizottság megállapította, hogy a
határrészen a állami gazdaság, a
mg. termelőszövetkezet, stb. összesen mintegy kh
..... n.öl területei elszikésedésnek vannak kitéve.

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizottsá-
ga a gazdaságok határrészén lé-
vő területeire a talajvédelmi tervkészí-
tés kötelezettségét állapítsa meg.

3. Egyéb megállapítások.

a/mg.tsz. a jóváhagyott táo-
lásítási tervét csak részben hajtotta végre. A
..... határrészen a hrszámú és a
dülőben hrszámú földrészleteket ezideig a táblási-
tási tervnek megfelelően nem vonta össze közös táblába.

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizottsága
kötelezze a termelőszövetkezetet, hogy a fo-
lyó gazdasági év végéig a táblásítási terv-
ben előirt változásokat hajtsa végre.

b/ A Bizottság felülvizsgálta a mg.
tsz. szőlőtelepítési tervét és megállapította, hogy a sző-
lőtelepítésre kijelölt hrszámú kh.
n.öl művelési águ területnél kedvezőbb fek-
vésénél és talajviszonyainál fogva alkalmasabb a
hrszámú kh. n.öl művelési
águ terület. A szőlőtelepítés előkészítését a tervben ki-
jelölt területen még nem kezdték meg.

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizottsága hívja fel a járási tanács mezőgazdasági osztályát a szőlőtelepítési terv felülvizsgálatának kezdeményezésére.

c/ A községben az évben végrehajtott földrendezés során a dűlőben 069-012 hrsz., összesen kh. területű zártkertet alakítottak ki. A Bizottság felülvizsgálta a zártkertben lévő földek rendeltetésszerű használatát és megállapította, hogy a zártkertben a termelőszövetkezet közös használatában 50 kh. szétszórt földrészlet van, amelyek összevonása esetén nagyüzemi művelésre alkalmas, összefüggő területet lehetne kialakítani.

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizottsága utasítsa a járási tanács mezőgazdasági osztályát, hogy a zártkertben a nagyüzemi terület kialakításának feltételeit vizsgálja meg és annak alapján a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Harmadik rész.

Nem mezőgazdasági rendeltetésű földek helyszíni felülvizsgálata során tett megállapítások és javaslatok.

A Bizottság felülvizsgálta a község belterületét, az állami erdőgazdaság területét, a nyomvonalas létesítmények területét, a külterületen más célra kijelölt mezőgazdasági területeket, stb. és a felülvizsgálat alapján az alábbi megállapításokat és javaslatokat teszi:

I. Fejezet.

Belterület felülvizsgálata.

A belterület felülvizsgálatában résztvett a Bizottság munkájában a járási tanács vb. építési és közműkedési csoportjának kiküldöttje. A felülvizsgálat megállapításairól és az annak alapján tett javaslatokról a Bizottság külön jegyzőkönyvet készített.

1. A Bizottság megállapította, hogy belterület céljára nagyobb területet jelöltek ki, mint amekkora erre a célra indokolt. A belterület határának módosítását a hrszámu, összesen kh. n.öl területű földrészleteknek a külterülethez való csatolása útján a Bizottság szükségesnek tartja.

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizottsága utasítsa építési- és közlekedési csoportját, hogy a belterület módosításához szükséges intézkedéseket kezdeményezze.

2. A község belterületén a helyszínen megvizsgálta a Bizottság a 834 n.ölnél nagyobb területeket és megállapította, hogy a csatolt "Kimutatás a község belterületi földrészleteinek mezőgazdasági műveléséről" című mellékletben felsorolt személyek földjükön jelenleg mezőgazdasági művelést nem folytatnak.

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizottsága a járási tanács mezőgazdasági osztálya útján kötelezze az érdekelt földtulajdonosokat területük haladéktalan megművelésére.

II. Fejezet.

..... állami erdőgazdaság területének felülvizsgálata.

Az állami erdőgazdaság területének felülvizsgálata előtt a Bizottságot az erdőgazdaság megbizottja tájékoztatta az erdőterületek elhelyezkedéséről, valamint az erdőtelepítési tervekről. Ezt követően a Bizottság a helyszínen is felülvizsgálta és jegyzőkönyvben rögzítette az erdőgazdaság kezelésében lévő mezőgazdasági művelésre alkalmas vagy arra gazdaságosan alkalmassá tehető területek adatait. A területekre vonatkozóan a Bizottság mező-

gazdász tagja külön agronómusi szakvéleményt is készített.

A felülvizsgálat eredményeként megállapítható, hogy aerdőgazdaság kh. területet tart kezelésében, amelyből a faállománnyal nem borított terület helyrajzi számonként és művelési ágak szerint a következőképpen oszlik meg:

...../hrsz./

...../művelési ág/

összesen: kh.

Az erdészeti dolgozók illetményföld szükséglete az arra igényjogosult dolgozó részére kh.

Fogatok ellátásának céljára szükséges terület kh.

Csemetekert ellátásának céljára szükséges terület kh.

Vadvédelem ellátásának céljára szükséges terület kh.

Összesen: kh.

Az erdőgazdaság a földvédelmi törvény 13.§-a szerint kh-at köteles átadni. Az átadásra nézve a állami gazdasággal megegyezés jött létre. A megállapodás értelmében a állami gazdaság a hrszámu területeket a következő gazdasági év kezdetével veszi kezelésébe. Az erre vonatkozó megállapodásokat a felülvizsgálati jegyzőkönyv tartalmazza.

Javaslat: A járási tanács végrehajtó bizottsága a megállapodást hagyja jóvá és kötelezze a erdőgazdaságot a ..
..... hrszámu területeknek a
..... állami gazdaság részére történő átadására.

III. Fejezet.

Nyomvonalas létesítmények felülvizsgálata.

IV. Fejezet.

Más célra kijelölt mezőgazdasági területek
felülvizsgálata.

/ III. és IV. fejezetben a felülvizsgálat eredményeit, a felülvizsgálati jegyzőkönyv alapján a mezőgazdasági mellékhasználat és a szükségletet meghaladó területeknek mezőgazdasági rendeltetésű földdé nyilvánítása - csoportosításában helyrajzi szám, terület, művelési ág megjelölésével kell feltüntetni./

Negyedik rész.

A Bizottság egyéb általános vonatkozású észrevételei, javaslatai.

Kelt, 196 hó ..-n.

A Bizottság tagjai:

.....

a Bizottság elnöke

.....

földrendező

.....

mezőgazdász

.....
megye

.....
járás

.....
község

ZÁRÓKIMUTATÁS

az 1961. évi VI. törvény alapján végrehajtott bizottsági felülvizsgálatról.

A zárókimutatás a felülvizsgáló bizottságnak a 7/1962. (III. 13.) Korm. sz. rendelet 5. §-a alapján készített jelentésében és javaslatában foglalt adatokkal egyezik.

....., 196 évi hó n.

.....
a bizottság elnöke

.....
a bizottság titkára

.....
földnyilvántartó

Ellenőrzte:

....., 196 évi hó n.

A felülvizsgáló bizottság jelentését és javaslatát a-i járási (városi kerületi) tanács vb/196 számú határozatával változtatás nélkül (az alábbi változtatással) jóváhagyta:

.....
járási földrendező

I. Kültürület

[illegible]

II. Zártkert

[illegible]

III. A község területének elszámolása

Sorszám		Szántó		Rét	Szőlő	Kert	Gyümölcsös	Legelő	Erdő	Nádas	Művelés alól kivett terület	Összesen
		azonnali	későbbi									
		végrehajtásra										
		K a t a s z t e r i h o l d										
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
1	Külterület összesen (I. rész 9. sora)											
2	Zártkert összesen (II. rész 9. sora)											
3	Felülvizsgált külterület összesen											
4	Felülvizsgált belterület	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	Felülvizsgálattal nem érintett belterület	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
A község összes területe												

IV. A 3. számú kimutatás adatai

Sorszám		Szántó		Rét	Szőlő	Kert	Gyümölcsös	Legelő	Erdő	Nádas	Művelés alól kivett terület	Összesen
		azonnali	későbbi									
		végrehajtásra										
		K a t a s z t e r i h o l d										
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
1	A nyilvántartás adatai											
2	A tényleges állapot adatai											

V. A bizottság egyéb javaslatai:

Parlagterület megművelésére kötelezés		Talajjavításra javasolt terület	Talajvédelemre javaslat		Erdőgazdaságtól átadásra jav. ter.	Erdősítésre javasolt terület
			Üzemi eszközökkel	Terv keretében		
eset	k. h.	K a t a s z t e r i h o l d				
a	b	c	d	e	f	g

1. A belterületet _____ kat. holddal csökkenti növelni _____ javasolta a bizottság.
2. A felülvizsgált belterületen _____ kat. hold megművelésére _____ földhasználót javasolt kötelezni a bizottság.
3. A nem mezőgazdasági rendeltetésű külterületi földeken _____ esetben _____ kat. hold mezőgazdasági művelésére kötelezést javasolt a bizottság.
4. A tulajdoni és használati viszonyokban változást _____ esetben _____ kat. holdon állapított meg a bizottság.

Kitöltési utasítás

1. A „Zárókimutatás“-t a mezőgazdasági rendeltetésű földek felülvizsgálatát végző bizottságnak a művelési ágakra vonatkozó megállapításait tartalmazó 1., 2. és 3. számú kimutatások adatai alapján kell kiállítani.

Az 1. számú kimutatás a természetben talált művelési ágak fenntartására és az állami földnyilvántartáson való átvezetésére,

a 2. számú kimutatás az állami földnyilvántartástól és a természetben talált művelési ágtól is eltérő, új művelési ág bevezetésére,

a 3. számú kimutatás a felülvizsgálat során ténylegesen talált állapot megszüntetésével és az állami földnyilvántartás szerinti művelési ág visszaállítására irányuló javaslatokat tartalmazza.

2. A „Zárókimutatás“ I. része (*Külterület*) csak a külterületi földek adatait tartalmazza, *zártkert nélkül*. Azokat a külterületi földeket, amelyeknek felülvizsgálatára a bizottság hatásköre nem terjed ki, a változással nem érintett területek között kell figyelembe venni.

3. Az I. rész 1. és a II. rész 1. sorában — a felülvizsgálat megkezdésekor meglévő állapotnak megfelelően — az állami földnyilvántartás adatait kell feltüntetni.

4. Az I. rész 2. és 3., továbbá a II. rész 2. és 3. sorába a művelési ágak felülvizsgálata során készített 1. és 2. számú kimutatások 2—11. rovatainak végösszegét kell beírni.

5. Az I. rész 6. és 7., továbbá a II. rész 6. és 7. sorába a művelési ágak felülvizsgálata során készített 1. és 2. számú kimutatások 12—22. rovatainak végösszegét kell beírni.

6. A IV. rész 1. sorába a felülvizsgálat során készített 3. számú kimutatás 2—11. rovatainak, a 2. sorába a kimutatás 12—22. rovatainak végösszegét kell feltüntetni.

7. Az 1. 2. és 3. számú kimutatások végösszegeinek a „Zárókimutatás“-ba történő bedolgozásánál a 800 négyszögölnél kisebb területeket el kell hagyni, míg a 800 négyszögöl nagyságu és az ennél nagyobb területeket 1 kh-ra kell felkerekíteni.

8. A „Zárókimutatás“-t 6 példányban kell kiállítani. 1-1 példányt kap: a Földművelésügyi Minisztérium Földbirtokpolitikai Főosztálya, az ÁFTH földnyilvántartási önálló osztálya, Budapest, az ÁFTH megyei felügyelősége, a megyei tanács vb mezőgazdasági osztálya, a járási tanács vb mezőgazdasági osztálya, a községi tanács vb.

10.számú melléklet. /Minta a járási tanács végrehajtó bizottságának a Bizottság jelentés-javaslatára alapján hozott határozatára, /

.....járási tanács végrehajtó bizottsága.

Szám:/196.....

Tárgy:községben az 1961.évi VI.tv.2.§-a alapján végrehajtott földfelülvizsgálat.

.....megyei tanács végrehajtó bizottsága
.....községben a földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálatátszámú határozatával elrendelte. A felülvizsgálatot az erre a célra létesített bizottság elvégezte és a felülvizsgálat munkájáról jelentés-javaslatot terjesztett elő.

Az előterjesztés alapján a végrehajtó bizottság az 1961.évi VI. törvény 2.§-ának /2/ bekezdésében, valamint a 7/1962/III.13./Korm.számú rendelet 5.§-ában biztosított jogkörében meghozta a következő

h a t á r o z a t o t .

.....község területén a földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálatáról a felülvizsgáló bizottság által előterjesztett jelentés-javaslatot a végrehajtó bizottság elfogadja.

1. Utasítja a járási tanács mezőgazdasági osztályát, hogy a jelentés-javaslat Második rész I.fejezetében felvett tulajdoni és használati változások jogszerűségét 30 napon belül vizsgálja meg és a Bizottság javaslatának megfelelően intézkedjék.

2. Tudomásul veszi a Második rész II.fejezet 1-3. pontjában foglalt megállapításokat és javaslatokat és ennek megfelelően

a/ elrendeli, hogy az 1.számú kimutatásba foglalt földek művelési ágában ténylegesen bekövetkezett változások alapján a földrészletek állami földnyilvántartás szerinti művelési ágát a tényleges állapotnak megfelelően helyesbiteni kell.....stb.

b/ kötelezi a 2.számú kimutatásba foglalt gazdaságokat, hogy a földrészletek művelési ágát azonnal /vagy a je-

jelentés-javaslatban megállapított feltételektől függően/, a javaslatnak megfelelően változtassák meg és a végrehajtott változtatásokat a községi tanács végrehajtó bizottságának jelentsék be.

c/ Kötelezi a 3.számú kimutatásba foglalt gazdaságokat, hogy az általuk használt földeknek az állami földnyilvántartás szerinti művelési ágát azonnal állítsák v issza.

3.

4.

Stb.

/A további rendelkezéseket mindig a jelentés-javaslat megfelelő részére, fejezetére és pontjára utalással kell megtenni. Ha a végrehajtó bizottság a javaslattól eltérő rendelkezést hoz, ugyancsak ilyen módon kell azt a határozatba foglalni./

A jelen határozat ellen az érdekeltek annak kézhezvételétől számított 15 napon belül amegyei tanács végrehajtó bizottságához címzett és a járási tanács végrehajtó bizottságához benyújtandó fellebbezést terjeszthetnek elő.

I n d o k o l á s :

A végrehajtó bizottság a.....községben a földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálatára alakult Bizottság jelentés-javaslatát megtárgyalta, figyelembevéve a községi tanács végrehajtó bizottságának és a járási tanács végrehajtó bizottsága mezőgazdasági osztályának a jelentéssel kapcsolatban tett észrevételeit. Ennek megfelelően a rendelkező rész értelmében határozott. /A határozatnak a jelentés-javaslatot megváltoztató részeit indokolni kell./

Erről értesítést kapnak:

1. Községi tanács VB. elnöke
2. Járási Tanács VB. Mezőgazdasági Osztálya,.....
3. Megyei Tanács VB. Mezőgazdasági Osztálya.....
4. ÁFTH Megyei Felügyelősége,
5. /egyéb, intézkedésre kötelezett szervek/
6. A..... /a határozat kivonatával csak

- 3 -

azok a földhasználók, akiknek
valamilyen kötelezettséget ren-
delte el a végrehajtó bizottság/

.....196....év.....hó...napján

.....

vb,elnök

11. számú melléklet. /A művelési ágak./

Az állami földnyilvántartás szerint nyil-
vántartott művelési ágak.

A földnyilvántartás a mező- és erdőgazdaságilag hasznosított területeket nyolc művelési ág szerint tartja nyilván. Ezek a következők: szántó, rét, szőlő, kert, gyümölcsös, legelő, erdő és nádas. A művelési ágak ez idő szerinti meghatározásai a következők.

Szántó /térképi jele nincs/ az a terület, amely rendszeresen szántóföldi művelés alatt áll; ide tartozik a rizstelep is.

Rét /térképi jele: R/ az a terület, amelynek fűtermését évente rendszeresen kaszálják.

Szőlő /térképi jele: Őt / az a terület, amely szőlővesszőkkel van beültetve.

Kert /térképi jele: K/ az a terület, amelyben állandó jelleggel virágot, konyhakerti növényeket vagy komlót termelnek; ide tartozik az öntözőberendezéssel ellátott kertészet, az ipari célokat szolgáló fű- és meggyfatelep, a szőlő- és gyümölcsös faiskola, valamint a magánszemélyek tulajdonában levő fákkal beültetett díszkert /park/.

Gyümölcsös /térképi jele: Gy/ az a terület, amelynek fő jövedelmét a rajta telepített gyümölcsfák vagy bokrok /málna, egres/ terméshezama szolgáltatja.

Legelő /térképi jele: L/ az a terület, amelyet rendszeresen legeltetésre használnak. Nem változtat a legelő jellegén, ha azt felújítás céljából legfeljebb 3 évi időtartamra szántóként használják. Ide tartoznak még: a szocialista gazdaságok nem állandó jellegű szérűskertjei, továbbá az egyénileg gazdálkodók szérűskertjei is, tekintet nélkül arra, hogy állandó jellegűek-e vagy sem. Azokat az erdősitésre kijelölt, de még be nem telepített területeket, amelyeken mezőgazdasági művelést nem folytatnak /parlagterületek/, a legelő művelési ágba veszik fel.

Erdő /térképi jelle: E./ általában az a terület, amely faanyag termelésére szolgál. Ide tartoznak: a véderdő, a mezővédő erdősáv, a rőzsevágásra használható liget és a természetes fűzes.

Nádas /térképi jelle: N/ az a terület, amelyen ki-termelhető ipari, építkezési vagy almozási célra szolgáló nád, illetőleg gyékény terem.

Művelés alól kivett területek.

A földnyilvántartásban azokat a területeket is nyilvántartjuk, amelyek mező- vagy erdőgazdaságilag hasznosítva nincsenek. Ezeket a területeket művelés alól kivett területeknek nevezzük. A művelés alól kivett területek /térképi jelle a kivett terület jelzése, pl.: csatorna, Duna folyam, lakóház, stb./ a következők.

A patakok, folyók, tavak medre; nádas, illetve gyékény nélküli mocsarak, valamint a talaj természeti adottságánál fogva terméketlen területek, amelyek mező- és erdőgazdasági művelésre alkalmatlanok.

A közutak, állandó jellegű dűlőutak, utcák, közterek, valamint 3 m szélességig a tanyai bejáró utak /magánutak/.

Az épületek és ezek közvetlen céljaira szolgáló udvarok, továbbá a szocialista gazdaságok által használt szérűskertek és a községi tanács végrehajtó bizottsága által kijelölt u.n. közös szérűk, ha azok állandó jellegűek.

A szállításra használható és vízművek céljára szolgáló csatornák, valamint azoknak mező- és erdőgazdasági művelésre fel nem használt tartozékai /pl. töltés/.

A védtöltések, belvizlevezető csatornák és árkok, állandó jellegű öntöző csatornák /rizztelepeknél a táblahatárt képező elárasztó főcsatornák/, ha azokból a víznek biztos lefolyása van.

A védtöltések mindkét oldalán azok a területek, amelyeknek feltalait a védtöltés létesítésénél oly módon használták fel, hogy azok mező- és erdőgazdasági művelésre alkalmatlanná váltak.

A védtöltések vízfel

m szélességben, valamint azok az erdők, amelyek a védtöltés hullámverés és jégtörés elleni védelmét szolgálják 30 m szélességben.

A temetőnek az a része, amely mezőgazdasági művelés alatt nem áll.

A községi vásárterek, ha azokon évente legalább két vásárt tartanak, valamint a dögterek.

A közforgalmu vasutaknak pályatest, vagy pályaudvar céljaira szolgáló területei.

A közforgalmu vasutak, valamint a közutak alépitményeinek létesítése céljára felhasznált azok a területek, amelyek mező- és erdőgazdasági művelésre alkalmatlanná váltak.

A közforgalmu repülőtereknek a repülés céljait közvetlenül és állandóan szolgáló területei.

Az üzemenben lévő ipari és gazdasági vasutak által elfoglalt területek.

A kórházak, üdülőtelepek, jótékony célu intézmények konyhakertjei, gyümölcsösei és parkjai; az iskolák, tanintézetek, egyetemek, kísérleti intézmények parkjai, továbbá a tanítás vagy tudományos kutatás céljait szolgáló konyhakertjei és gyümölcsösei; a közparkok és gyermekjátóterek.

Az ipartelepek, közérdekü létesítmények, gépálmások, állandó mező- és erdőgazdasági telephelyek (majorok) céljait szolgáló mező- és erdőgazdaságilag nem használt területei.

A felszíni művelésü bányák.

A honvédelem és rendészet céljára állandóan igénybe vett területek.

Azok a területek, amelyeknek gazdasági felhasználását honvédelmi és rendészeti szempontból az illetékes szerv megtiltotta.

A Magyar Testnevelési és Sporthivatal felügyelete és rendelkezése alatt álló sporttelepek és edzőtáborok.

12. sz. melléklet a felülvizsgálat során készítendő munkarészekről és azok elosztásáról.

Felülvizsgálati munkarészek.

A m u n k a r é s z e k								
a	m e g n e v e z é s e	példány száma	e l o s z t á s a					
			megyei mezőgazdasági osztály	járási tanács vb.	községi tanács vb.	megyei felügyelőség	ÁFTH központ	FM.
b		c	d	e	f	g	h	i
1.	Határozat a felülvizsgálat előkészítésének elrendeléséről	7	1	2	1	1	1	1
2.	Határozat a felülvizsgálat elrendeléséről	7	1	2	1	1	1	1
3.	A felülvizsgáló bizottság alakuló ülésének jegyzőkönyve	4	1	1	1	1	1	1
4.	Betűsoros adatlap	1	-	-	-	1	-	-
5.	1-es számú kimutatás	3	-	1	1	1	-	-
	2-es számú kimutatás	3	-	1	1	1	-	-
	3-as számú kimutatás	3	-	1	1	1	-	-
6.	Kimutatás község belterületi földrészleteinek mezőgazdasági műveléséről	3	-	1	1	1	-	-
7.	Felülvizsgálati jegyzőkönyv	4	1	1	1	1	-	-
8.	Bizottsági jelentés-javaslat	4	1	1	1	1	-	-
9.	Zárókimutatás	6	1	1	1	1	1	1
10.	Járási tanács vb. felülvizsgálati határozata	4	1	1	1	1	-	-
11.	Művelési ágak meghatározása	-	-	-	-	-	-	-
A.	Munkatérkép /1:10.000 méretarányú és melléktér/	1	-	-	-	1	-	-
B.	Tisztázati térkép /1:10.000-es méretarányú/	4	1	1	1	1	-	-

T a r t a l o m:

I. Rész.

A mezőgazdasági rendeltetésű földek védel- méről szóló jogszabályok	1 old.
--	--------

II. Rész.

A földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálata.	
Bevezetés	35 "
I. fejezet: 1. A mezőgazdasági rendeltetésű földek.	37 "
2. A nem mezőgazdasági rendeltetésű földek	38 "
3. A rendeltetésszerű földhasználatok felülvizsgálatának szükségessége és célja.	39 "
II. fejezet: 1. A községek felülvizsgálati sorrend- jének megállapítása	42 "
III. fejezet: A felülvizsgálatok megszervezésének, irányításának és ellenőrzésének szer- vei	44 "
IV. fejezet: Előkészítő munkálatok	48 "
1. A tanácsai szervek előkészítő feladatai	48 "
2. Földmérési előkészítés	50 "
3. Földnyilvántartási előkészítés	53 "
4. Erdészeti előkészítés.	55 "
V. fejezet: A felülvizsgálat elrendelése	56 "
VI. fejezet: A felülvizsgálatot végrehajtó szervezet.	57 "
VII. fejezet: A felülvizsgáló bizottság megalakulá- sa és munkarendje.	59 "
VIII. fejezet: A felülvizsgálat irányelvei.	61 "
IX. fejezet: A mezőgazdász feladatai	63 "
X. fejezet: A külterületen lévő földek helyszíni felülvizsgálatának végrehajtása	65 "
XI. fejezet: Nem mezőgazdasági rendeltetésű földek helyszíni felülvizsgálata	72 "
A/ A belterület felülvizsgálata	72 "
B/ Az 1962. január 1. előtt más célra kijelölt nem mezőgazdasági ter- felülvizsgálata	74 "

C/ Állami erdőgazdaságok területének felülvizsgálata	74 oldal
D/ Nyomvonalas létesítmények területének felülvizsgálata	77 "
E/ Honvédelmi célokat szolgáló mezőgazdasági területek felülvizsgálata ...	79"
XII. fejezet: Jegyzőkönyv, jelentés-javaslat és zárókimutatás készítése.	80 "
XIII. fejezet: A Bizottság jelentés-javaslatának felülvizsgálata.	84"
XIV. fejezet: A földek rendeltetésszerű használatának felülvizsgálatáról szóló határozat elkészítése és kiadása.....	86 "
XV. fejezet: Jelentések a felülvizsgálat munkálatairól	87"
XVI. fejezet: A felülvizsgálat befejezése utáni feladatok	88"

III. Rész.

Függelék.

Iratminták, mellékletek.